БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 211 (6646)
ОКТЯБРИИН 14
СРЕДА
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО

МАЛДАА НЭМЭЛТЭ ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭХЭ

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэри дотор малажалые хүгжөөлгэдэ онсо ехэ анхарал хандуулагданхай. Пленумэй тогтоол дотор малажалай тон ехэ гээгдэл тэмдэглэгдэһэн байха юм. Парти ба правительство хадаа хүдөө ажахын шухала һалбари — малажалые эрид ехээр дээшэлүүлхэ хэдэн олон хэмжээнүүдые хараалба.

Тэдэ хэмжээнүүдэй дунда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха тухай асуудал тон ехээр шухалашалан табигдаһан байха юм.

Тэжээлэй базын задагайран муудаһые ойрын сагта усадхаха, ниитын мал һүрэгөө һайн үбһөөр, бусад бүдүүн тэжээлээр, корнеклубнеплодуудаар, силосээр, ногоон тэжээлээр, тэжээлэй орооһоор ба ондоошье концентрадуудаар бүрин хангаха зорилго хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ парти табиһан байна.

Тэжээлэй бата бэхи база байтуулангүйгөөр адуу малайнгаа тоо толгой, ашаг шэмые дээшэлүүлхын аргагүй. Үбһэ тэжээлэй асуудал, илангаяа манай республикада, онсо шухала удхашанартай, яахадааб гэхэдэ, манай республика малаар нилээд олон байбашье, тэжээлээр жэлһээ жэлдэ дутажа байдаг. Иимэһээ олон мал үбэлжэлгын үедэ гарзалагдадаг, олон мал турадаг, тэнхэй тамираа гээдэг.

Мүнөө жэлдэшье манай республика үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө валова суглуулгын талаар хахадыеншье дүүргэжэ шадаагүй. Малажал ехэтэй аймагууд: Зэдын, Яруунын, Хэжэнгын, Кяхтын, Кударын, Сэлэнгын, Хориин гэхэ мэтэшэлэн—эдэ аймагууд тэжээл бэлэдхэлгые тон муугаар ябуулна, тэдэнэр валова суглуулгын талаар түсэбөө 20—30 процент оройдоо дүүргэһэн байха юм.

Малдаа үбһэ тэжээл иимэ дутамагаар бэлэдхэһэн мүртөөшье, тус аймагуудай советскэ ба хүдөө ажахын органууд, МТС-үүдэй дирекци, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, эндэхи партийна организацинууд малаа тобир тарганаар ондо яажа оруулха тухайтаа, нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ тухай, поли дээрэ мүнөө болотор таранхай хэбтэжэ байгаа соломо, ток дээрэ обоолоотой хэбтэгшэ тариянай һүүл гэхэ мэтые суглуулжа, һүрилжэ абаха тухай һаналаа тон багаар табина.

Жэшээлхэдэ, Баргажанай аймагтахи байдалые абажа үзэбэл үнэхөөрөө һанаа зобохоор муу байна. Эндэ октябриин 10-най мэдээгээр оройдоо 568 тонно соломо һүрилэгдэһэн байба. Үнгэрэгшэ жэл Баргажанай аймагай хэдэ хэдэн колхозууд үбһэ тэжээлээр дутаһан дээрэһээ олон малаа гарзалуулһан байгаа. Баргажанайхид мүнөө жэлшье нёдондонойнгоо дорой муу байдалһаа зохихо тобшолол хэнэгүй. Баргажандахи манай корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, аймаг соогоо адуу малаар олон Сталинай, Карл Марксын, Калининай ба Ленинэй нэрэмжэтэ, «Большевик» колхозууд үбһэ тэжээлые ехэ дутуугаар бэлэдхэһэн аад, мүнөө эдэнэр нэмэлтэ тэжээл: хулһа ба хагда гэхэ мэтые бүри бэлэдхэнэгүй, поли дээрэхи соломоо һүрилнэгүй, адуу малдаа гэшхүүлжэ байна. Жэшээлхэдэ, «Большевик» колхозой тариянажалай бригадануудай бригадир Гаськов ба Елшин гэгшэд тариягаа бухаллажа ба соломоо хуряажа дүүргээгүй аад, тариянай ба огородой полидо малаа оруулжа, 50 шахуу гектар талмайн соломо ба һүрилэтдөөгүй тариянай бухалнуудые малдаа гэшхүүлһэн, капуста гэмтээлтэһэн байха юм. Теэд, аймагай ба МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд энээниие мэдэжэ байгаад, нюдэ балай, шэхэ дүлии һуулсана, тэдээнэй хүтэлжэ байгаа аймагта амгалан һайн байдалтай, ямаршье дутуу дунданууд үгы гэжэ, юумые наагуурнь һайн шэнгеэр харуулхаяа оролдоно. Үнэхөөрөөшье, хэрбээ тэдэнэр өөһэдынгөө ажалда шүүмжэлхы ёһоор хандадаг байгаа һаа, дээрэ дурсагдаһан дутагдалнууд тушаа үни хада хэмжээ абаха, малдаа нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ эрид хубилалта туйлаха зэргэтэй байгаа. Теэд, тэдэнэр тиимэ юумэ мүнөө дээрээ хээгүй.

Малай тэжээлэй асуудалда иимээр хандадагые эрид шууд үгы хэхэ хэрэгтэй. Малай үбэлжэлгэ дээрэ, тэжээлэй база байгуулга дээрэ аймагуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, МТС ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хэрэг бүтээжэ шадахашадахагүйнь мэдэгдэхэ, бэрхэ хүн гү, али миил шашаад ябадаг хүн гү гэжэ тодорхо байна.

Мүнөө партийна организацинуудай, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай, МТС ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй урда байһан дайшалхы зорилго юун бэ гэхэдэ, малдаа нэмэлтэ тэжээл (соломо, тариянай һүүл, хулһа, хагда, мүшэртэ тэжээл г. м.) бэлэдхэхэ хэрэгтэ колхозно ниитэ зониие, механизаторнуудые, хүдөөгэй бүхы хүн зониие элсүүлхэ ябадал болоно. Тиихэдээ, хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар парти ба правительствын хараалһан шухала хэмжээнүүдые улад зондо гүнзэгыгөөр ойлгуулха, тэдээнэй дунда политическэ дэбжэлтэ үүсхэхэ шухала.

Гадна, колхознигуудай ба тракторна бригадануудай хүдэлмэрилэгшэдэй соломо бэлэдхэхэдээ олоһон ажалта үдэрнүүдтэнь бэлэдхэгдэһэн, оршологдоһон ба колхозой правлениин тушаажа абаһан соломын ниитэ хэмжээнэй 10 процент хүрэтэр тэдээндэ үгэхэ гэһэн парти ба правительствын тогтоолые колхознигуудта ба механизаторнуудта үргэнөөр ойлгуулха, энээниие бодото дээрэнь бэелүүлхэ, тиигэжэ ажалай урма хэшээл тэдээндэ бии болгохо шухала.

Нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай, МТС ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй мүнөөнэй нангин зорилго—адуу малдаа үбһэ тэжээл дутамаггүйгөөр бэлэдхэхэ хэрэгтэ олониитэ зониие бултыень элсүүлхэ, бүхы аргануудые хэрэглэхэ, тиигэжэ малаа һайнаар, тобир тарганаар ондо оруулха ябадал болоно.

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомдо

Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин эрэгтэй, эмэгтэй колхознигуудай хандалга тухай

КПСС-эй обкомой бюро Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин эрэгтэй, эмэгтэй колхознигуудай хандалгые хаража үзөөд, иигэжэ **тогтообо:**

1. Артелиингээ ниитын ажахые саашань дэбжүүлхэ талаар социалистическэ уялгануудые даажа абаһан ба КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолтой зохилдуулан республикын хүдөө ажахые түргөөр дээшэлүүлхын түлөө бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ гэһэн уряатайгаар республикын бүхы эрэгтэй, эмэгтэй колхознигуудта, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаһан Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин эрэгтэй, эмэгтэй колхознигуудай үүсхэлые һайшааха.

2. Маленковой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин эрэгтэй, эмэгтэй колхознигуудай хандалгые үргэнөөр зүбшэн хэлсэлгэ, мүн колхоз, МТС ба совхоз бүхэнэй, бригада ба фермэ бүхэнэй, тэрэшэлэн тус тус колхознигуудай, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй тодорхой уялгануудые абалга эмхидхэхыень партиин айкомуудые, колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай партийна эхин организацинуудые уялгалха. «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүд соо табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөө аймагуудай, колхозуудай, МТС-үүдэй, совхозуудай, бригадануудай болон фермэнүүдэй хоорондо үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ябадал хангаха.

КОЛХОЗОЙНГОО ХҮДЭЛМЭРИИЕ СААШАДАНЬ АМЖАЛТАТАЙГААР ЯБУУЛАЯ

Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй социалистическэ уялга

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ тогтоол хадаа хүдөө ажахын үйлэдбэриин бүхы һалбариин эрид шууд хүгжэлтэ хангаха, тэрэнэй үндэһэ һуури дээрэ ойрын 2—3 жэл соо манай ороной хүн зоной хэрэглэхэ продуктнуудые ба промышленностьда хэрэгтэй түүхэй эд элбэг дэлбэг болгохо гэһэн шухалын шухала зорилго колхозно тарияшадай, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ба механизаторнуудай урда, МТС-үүд ба совхозуудай урда табяа.

Энэ зорилгые шиидхэлгэ хадаа бидэнэрһээ, бидэнэй ажалай хүсэлэлгэһөө, колхозно үйлэдбэриингөө резервнүүдые бидэнэй хэр зэргэ элирүүлэн хэрэглэжэ шадаһанһаа дулдыдаха гэжэ һайн мэдэнэбди.

Ойрын хоёр жэл соо артелиингээ ниитын ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар өөһэдынгөө арга боломжонуудые тооложо үзөөд байхадаа доро дурсагдаһан социалистическэ уялгануудые нэгэн дуугаар һайшаан абабабди.

I. МАЛАЖАЛАЙ ТАЛААР

1. Һүнэй мал үсхэбэрилгэдэ онсо шухала анхарал хандуулха, тэрэнэй тула эбэртэ бодо малайнгаа тоое 1954 оной октябриин 1 болотор 1300 толгойдо, тиихэдэ 1955 оной октябриин 1 болотор — 1400 толгойдо хүргэхэ. Үнеэдэй тоо 1954 ондо бүхы эбэртэ бодо малай 40 процентдэ ба 1955 ондо — 45 процентдэ хүргэхэ.

2. 1954 ондо фуражна үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1600 килограмм, 1955 ондо—1800 килограмм һү һааха, тэрэ тоодо племенной фермэдэ: 1954 ондо—үнеэн бүриһөө 3200 килограмм, 1955 ондо —3500 килограмм һү һааха.

3. 1954 ондо һүнэй валовой продукциие 640 мянган килограммда хүрэтэр, 1955 ондо—1.000.000 килограммда хүрэтэр дээшэлүүлхэ, тиихэ зуураа худалдан абалгын шэнэ сэнгэй ёһоор гүрэндэ 1954 ондо 200.000 килограмм ба 1955 ондо 400.000 килограмм һү худалдаха.

4. Республикын колхозуудта 1954 ондо 40 толгой, 1955 ондо—50 толгой племенной залуу мал худалдаха.

5. Тугалнуудые эхэһээнь таһалан түлжүүлхэ методтэ орохо. 1954 ондо племенной фермэдэ ба хоёр гүүртэнүүдтэ тугалнуудые түлитгдэдэггүй байранууд соо түлжүүлхэ.

6. Колхоздо хони үсхэбэрилгэ хадаа малажалай эгээл перспективнэ, олзо доход ехэтэй һалбари гэжэ хараадаа абан, 1954 оной октябриин 1 болотор хонидойнгоо тоое 12385 толгойдо хүрэтэр, 1955 оной октябриин 1 болотор — 15730 толгойдо хүрэтэр, 1956 оной октябриин 1 болотор—20.000 толгойдо хүрэтэр олошоруулха гэһэн уялга абанабди.

Энэ зорилгоор жэл бүри 100 хонин бүриһөө 110-һаа үсөөн бэшэ хурьга абаха ябадал хангаха.

7. 1955 ондо «Советскэ меринос» үүлтэрэй ашаг ехэтэ хусануудаар бүхы хонидойнгоо тоо толгойе сүм һайжаруулхабди, тэрэнэй тула 1954 ондо 10 хуса, 1955 ондо 15 хуса худалдан абахабди.

Племенной хүдэлмэриие һайжаруулха, үсхэбэрилэгдэхэ малнуудые наринаар шэлэн абаха, эхэ эсэгэ малнуудые зүбөөр тааралдуулха, хурьгадые һайн мал болгохоор түлжүүлхэ, мал эдеэлүүлгэ ба харууһалгые һайжаруулха аргаар 1954 ондо хонин бүриһөө дунда зэргээр эды шэнээн нооһо хайшалалга хангаха:

Нарин нооһотой хонинһоо — 5,0 килограмм,
нарибтар нооһотой хонинһоо—3,7 килограмм,
шэрүүбтэр нооһотой хонинһоо — 3,2 килограмм.

Энээнэй үндэһэ һуури дээрэ нооһоной валовой продукциие 1954 ондо 235 центнер хүрэтэр, 1955 ондо—302 центнер хүрэтэр дээшэлүүлхэ. Энээнтэй хамта нарин, нарибтар ба шэрүүбтэр нооһоной удельнэ шэгнүүрые 1954 ондо 80 процентдэ хүрэтэр, 1955 ондо—100 процентдэ хүрэтэр дээшэлүүлхэбди.

8. Худалдагдаха гахай үсхэбэрилгые эршэмтэйгээр хүгжөөхэбди, тэрэнэй тула 1954 ондо 100 гахай, 1955 ондо—150 гахай шахан таргалуулжа, туд бүриинь нэгэ центнерһээ доошо бэшэ шэгнүүртэй болгохобди.

Эхэ гахай бүхэнһөө 14 поршоонхо абахабди.

9. Ороoһото культурануудай 100 гектар бүхэндэ 110 тахяатай боложо, 1954 ондо тэдээнһээ жэл соогоо 80 үндэгэ, 1955 ондо — 100 үндэгэ абахабди. 1955 ондо ороoһото культурануудай 100 гектар бүхэндэ 150 тахяатай болохобди.

10. Адуу үсхэбэрилгэ хүгжөөлгын талаар тэдэнэй шанарые саашадань һайжаруулгые хойшолуулашагүй зорилго гэжэ тоолоод, тэрэнэй тула 1954 ондо ородой хатарша үүлтэрэй 2 азарга, 1955 ондо—2 азарга худалдан абахабди.

11. 1954 ондо гүрэндэ тушаахын ба худалдахын түла туд бүридөө дунда зэргээр 2,8 центнерһээ доошо бэшэ шэгнүүртэй 400 толгой эбэртэ бодо мал ба дунда зэргээр туд бүридөө 45 килограммһаа доошо бэшэ амидын шэгнүүртэй 2500 хони бэлшээн таргалуулгада табиха.

II. ТЭЖЭЭЛЭЙ БАЗА БЭХИЖҮҮЛГЫН ТАЛААР

Малажалые эрид ехээр хүгжөөлгэ ба малай ашаг шэмые дээшэлүүлгэ хангахын тула тэжээлэй база бэхижүүлхэ хойшолуулашагүй хэмжээнүүдые абаха:

1. Хээрын сабшалангай ногооной ургасые 1954 ондо гектар бүриин 13,5 центнер хүрэтэр, 1955 ондо—15 центнер хүрэтэр дээшэлүүлхэбди, тэрээнтэй зохилдуулан, хамта дээрээ валовой суглуулгыень 27.000 ба 32.000 центнертэ хүрэтэр дээшэлүүлхэбди.

2. Зелёнко болохо овёс тарилгые 1955 ондо 1000 гектар хүрэтэр үргэдхэжэ, гектар бүриһөөнь 40 центнерһээ бага бэшэ ургаса абаха ябадал хангахабди.

3. Тэжээлэй корнеплодуудые (турнепс) тарилга 1954 ондо 40 гектар хүрэтэр, 1955 ондо—45 гектар хүрэтэр үргэдхэжэ, сэбэр пар ба намарай пар дээрэ тариха, гектар бүриһөөнь 180 центнерһээ доошо бэшэ ургаса абаха ябадал хангаха. 1954 ондо 200 тонно, 1955 ондо—300 тонно хартаабха малажалда таһалан үгэхэ.

4. Силоснэ культурануудые (наран сэсэг ба кукуруза) 1954 ондо 60 гектар дээрэ, 1955 ондо—85 гектар дээрэ тарихабди, тэрээгээр 1954 ондо 1500 тонно силос, 1955 ондо үнеэн бүхэндэ 5 тонно силос бэлэдхэхэбди.

5. 1954 ондо ниитын малажалай хэрэглэмжэдэ 2500 центнер, 1955 ондо—3500 центнер фуражна ороoһо таһалан үгэхэбди.

6. Уһалагдадаг сабшалангай талмайе 1954 ондо 150 гектар хүрэтэр үргэдхэхэбди. 1954 ондо 70 гектар, 1955 ондо 130 гектар үтэг хэжэ, гектар бүриһөөнь 20—25 центнер хүрэтэр үбһэ хуряаха ябадал хангахабди.

7. 1954 ондо 15.000 ашаа, 1955 ондо—25.000 ашаа наг шэбхэ бэлэдхэжэ, сабшалан дээрэ гаргахабди.

8. 1954 ондо 100 гектар талмайн, 1955 ондо 200 гектар талмайн бургааһа һөөгүүдые сэбэрлэхэбди. 1954 ондо намагжаһан бүхы участогуудые хатаахабди.

9. 1954 ондо 50 гектарай болдог, 1955 ондо үлдэгшэ бүхы талмайн болдог отололго хангахабди. Бүхы сабшалангаа бог буртаг ба шулуунһаа сэбэрлэхэбди.

Племенной МТФ-гэй бүхы үнеэдые байрын-лагерьна харууһалгада оруулга 1954 ондо эмхидхэхэбди, тэрэнэй тула 100 гектар талмайда нэгэ жэлэй ба олон жэлэй ногоонуудые дүрбэн болзортойгоор тарихабди.

10. Бэлшээриин газарнуудые фермэнүүд, отаранууд ба гүүртэнүүдтэ бэхижүүлэн үгэжэ, бэлшээриие хэрэглэлгэ гуримшуулхабди. Тэдээн дээрэ малнуудай загонно бэлшээлгэ эмхидхэхэбди.

11. Энэ жэлэй октябриин 15 болотор малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлгые бүрин дүүргэхэбди, тэрэнэй тулада кормозапарнигуудтай, тэжээл үйрүүлдэг ба бутаргадаг машинануудтай тэжээлэй кухнинуудые түхеэрхэбди, яслинууд ба кормушкануудые тодхохобди.

12. Улам олошоржо байгаа адуу малаа байраар хангахын тула 1954 ондо 100 үнеэнэй байха типовой байра, туд бүридөө 600 хониной байха 3 байра, 50 тугалай нэгэ байра, искусственна үрэжүүлгын (хонидой ба адуунай) хоёр пункт барихабди; 1955 ондо — туд бүридөө 100 үнеэнэй байха типовой 2 байра, туд бүридөө 600 хониной байха 3 байра, 40 мориной байха нэгэ байра барихабди.

13. 1954 ондо иимэ силоснэ барилгануудые — 150 тонны хахад башни ба 500 тонны тараншей барихабди; 1955 ондо—туд бүридөө 150 тонны багтаамжатай 2 хахад башни барихабди.

14. 1954 ондо 400 тонны багтаамжатай овощехранилищи барихабди.

15. 1954 ондо ба мүн 1955 ондо бүхы хонидойнгоо нооһо машинаар хайшалалга хангахабди.

16. 1954 ондо племенной фермэдэ электрын хүсөөр үнеэ һааха агрегат, кормозапарнигтай ба тэжээл үйрүүлхэ машинатай тэжээлэй кухни тодхохобди.

17. 1955 ондо фермэнүүдтэ 2 кормозапарник, тэжээл үйрүүлхэ 2 машина ба корнеклубнеплодуудые угааха түхеэрэлтэ нэмэжэ тодхохобди.

III. ХАРТААБХА БА ОВОЩЬ ҮЙЛЭДБЭРИЛГЫЕ ЕХЭДХЭХЭ ТАЛААР

1. 1954 ондо овощной культурануудай тарилгын талмайе 12 гектар хүрэтэр, 1955 ондо —15 гектар хүрэтэр, хартаабха тарилгын талмайе 1954 ондо 35 гектар хүрэтэр, 1955 ондо —40 гектар хүрэтэр үргэдхэхэбди.

2. Капустын—200 центнер, үгэрсын—114 центнер, помидорой—140 центнер, столовын свёклын — 140 центнер, морковиин 130 центнер, хартаабхын—150 центнер ургаса гектар бүриһөө абахабди.

3. Эртын овощь үйлэдбэрилхэ зорилгоор парниково-тепличнэ ажахы хүгжөөхэбди, тиимэһээ 1954 ондо 100 квадратна метр талмайтай нэгэ теплицэ, 1955 ондо 300 квадратна метр талмайтай үшөө нэгэ теплицэ барихабди.

1954 ондо 100 парникова рама, 1955 ондо 150 рама бии болгохобди.

4. Овощиин ургаса дээшэлүүлхын тулада 1954 ондо дэгнүүл-наг шэбхээр 60 мянган горшок, 1955 ондо 100 мянган горшок бэлэдхэхэбди. Октябриин турша дотор дэгнүүл ба наг шэбхэ хэрэгтэй хэмжээгээрнь бэлэдхэхэбди, тэдэниие зохистой һайнаар хадагалхабди.

5. Овощной культурануудые ба хартаабха тариха агротехническэ түрүү аргануудые нэбтэрүүлгэдэ онсо анхарал хандуулхабди. Энэ зорилгоор бүхы талмай дээрэ хартаабха ба овощь тарилгые имагтал квадратно-гнездовой аргаар хэхэбди, овощной культурануудта, гектарай 50 тонно наг шэбхээр, гектарай 5—6 центнер суперфосфадаар, мүн хартаабхада гектарай 40 тонно наг шэбхээр, мүн гектарай 3—4 центнер минеральна зүйлнүүдээр үтэгжүүлгэ хэхэбди.

IV. ОРООҺОТО КУЛЬТУРАНУУДАЙ ТАЛААР

1. 1954 ондо гектар бүриһөө дунда зэргээр 12 центнер ороoһото, хабарай ба намарай культурануудые, тэрэ тоодо 400 гектар талмайн гектар бүриһөө 16 центнер шэниисэ, 200 гектар талмайда тус бүриин 18 центнер овёс хуряахабди.

2. 1953—1954 оной намар-үбэлэй үе соо 10 мянган тэргэ наг шэбхэ бэлэдхэжэ, полидо гаргахабди, 20 тонно суперфосфат оложо абахабди. Үнэһэ ба шубуунай аргал хэрэгтэй хэмжээгээр саг соонь суглуулхабди.

3. Эдеэ хоолой гол культуранууд —шэниисэ ба хабарай хара тариае хоёр дахин хахалһан сэбэр пар ба эртын намарай пар дээрэ эрхим газартаа тарихабди. Тарилгын урда тээ бүхы талмай дээрээ пар ба намарай пар борнойлгые болзор соонь дүүргэхэбди.

Эртын ороoһото культурануудай тарилгые агротехническэ болзор соонь хэхэбди. 400 гектар талмайда хэрээһэлһэн аргаар, мүн 100 гектар талмайда узкорядна аргаар шэниисэ тарихабди.

V. ҮЙЛЭДБЭРИИН БА КУЛЬТУРНА БАРИЛГЫН ТАЛААР

Үйлэдбэриин барилгые жэл бүри ехээр хэхэ гэһэн уялга абанабди, тиин колхозойнгоо гол зөөри хэрэгсэлнүүдые саг үргэлжэ ехэдхэхэбди.

1. Тариянажалай гурбадахи бригадада ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилхын тула, мүн Хилок нютагта хоёр жэлэй турша дотор электростанцинуудые барижа ашаглалгада оруулха ябадал хангахабди.

2. Тус бүри 1500 квадратна метр хушалтатай 3 ток ниитэ дээрээ 2250 квадратна метр цементированнэ талмайтайгаар барихабди.

3. Тариянажалай гурбадахи бригадада ороoһо сэбэрлэхэ, хатааха ба зөөхэ талаар ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые тогууд дээрэ комплексноор механизацилга бэелүүлхэбди.

4. Малажалай томодхогдоһон гүүртэнүүд ба отаранууд дээрэ малшадай байха 15 гэр барихабди.

5. Хүдөө ажахын машинанууд ба зэр зэмсэгүүдые хадагалха 2 сарай барихабди.

6. Хамтын байратай, столовотой, хилээмэ бариха газартай, банитай, улаан булантай полевой хоёр стан барижа түхеэрхэбди.

7. 1954 —1955 онуудай турша дотор Хилок нютагта колхозой административно-ажахын шэнэ центрын һуури табихабди. Тэрэнэй тулада гэр байрын 25 байшан, артелиин правлениин, клубай, нарайлалгын отделенитэй больницын, үхибүүдэй яслиин, радиоузелай, телефонно-коммутаторна станциин байшангуудые тэндэ барихабди.

* * *

Эдэ бүхы хэмжээнүүд колхозые эмхидхэлэй-ажахын талаар саашадань бэхижүүлхэ, колхознигуудай материальна ажана байдал ба культурна хэмжээ дээшэлүүлхэ ябадал хангаха ёһотой юм. Артелиин гансахан мүнгэн олзо доходынь 1954 ондо 1300 мянган түхэриг, 1955 ондо —1700 мянган түхэриг болохо байна. Энээнэй үндэһөөр ажалта үдэртэ мүнгэ хубаарилга 1954 ондо —3 түхэриг 50 мүнгэ хүрэтэр, 1955 ондо —5 түхэриг хүрэтэр ургаха юм.

Машинно-тракторна станциин техникые, үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые, артелиин материальна ба мүнгэнэй ресурснуудые ехэ бүтээсэтэйгээр ашаглахын тула бүхы хүсэеэ элсүүлэн эмхидхэхэбди.

Социалистическэ уялгануудые даажа абаад, Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд бидэнэр манай жэшээе дагаха, хүдөө ажахын үмэнэ парти ба правительствын табиһан зорилгонуудые түргөөр бэелүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөө эршэмтэйгээр дэлгэрүүлхэ гэжэ Бурят-Монголой эрэгтэй, эмэгтэй бүхы колхознигуудые, хүдөө ажахын механизаторнууд ба мэргэжэлтэдые уряалнабди.

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ программа бэелүүлхын тула хүсэ шадалаа хайрлангүйгөөр ажаллахабди гэжэ Коммунистическэ партияа ба Советскэ правительствоа найдуулнабди.

Маленковой нэрэмжэтэ артелиин гэшүүдэй хамтын суглаанай даалгабаряар энэ уялгада гар табяа гэбэл:

Д. С. Мункожапов — колхозой түрүүлэгшэ,
Д. Ц. Бадмаев — партийна организациин секретарь,
Д. Х. Цыцырунов — племенной фермые даагша,
Б. Ц. Бадмацыренова —хонишон,
О. В. Буянтуев — тариянажалай № 3 бригадын бригадир,
Д. Доржитарова — һаалишан,
Б. В. Цыбиков — тэжээл бэлэдхэхэ бригадын бригадир.
А. Н. Швецов — огородно бригадын гэшүүн,
Г. Л. Гармаев — Сүхын МТС-эй зоотехник,
Б. С. Дылыков — тракторна бригадын бригадир,
Я. Б. Лумбунова — һаалишан.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Түрүүшын занятинууд юу харуулааб

Партиин Сэлэнгын айком сентябриин 26—27 үдэрнүүдтэ пропагандистнуудай хоёр үдэрэй семинар үнгэргэһэнэй һүүлээр, занятинуудаа эмхитэйгээр эхилхэ хэрэгтэнь парторганизацинуудай секретарьнуудта болон пропагандистнуудта туһалха ба түрүүшынь занятида байлсахын тулада теоретическэ бэлэдхэлтэй партийна эдэбхитэдые эльгээһэн байна.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин дэргэдэхи кружогой пропагандист нүхэр Батуев түрүүшынгээ занятида яһала һайнаар бэлдэһэн байгаа. Үзэхэ материалаа ойлгосотой һайнаар хэлэжэ үгэхэ зуураа, партийна организациин ба колхозой коммунистнуудай зорилгонуудтай тэрээнээ холбожо шадаа.

Партиин II съездын гол шухала асуудалнуудай нэгэн байһан партиин гэшүүн ба партийна журам тухай асуудалаар хэлэхэдээ, хүндэтэ шалтагаангүйгөөр һуралсалдаа ерээгүй коммунистнуудта хандажа, партийна журам эбдэхэ ябадал хадаа ямаршье талаараа партида тойбо хэнэ, тиимэһээ энээнтэй шангаар тэмсэхэ ёһотой гэжэ пропагандист хэлэбэ.

Коммунистическэ партиин хүтэлбэрээр туйлаһан советскэ арадай амжалтанууд ба илалтанууд тухай пропагандист нүхэр Батуев һонирхолтойгоор хэлэбэ. Манай гүрэнэй туйлаһан бүхы илалтануудые өөрынгөө колхозой ба аймагайнгаа туйлалтануудтай холбоц тон ойлгосотойгоор хэлэбэ. Тиихэ зуураа иимэ бодото жэшээнүүдые харуулба: хэрбээ урдань аймаг доторнай ямаршье промышленность байгаагүй һаа, мүнөө промышленна ба хүдөө ажахын томо предприятинууд —Галуута-Нуурай шахтанууд, Селендумын мотор заһабарилгын завод, Галуута-Нуурай загаһанай завод, промкомбинат, гурбан томо МТС-үүд, малажалай туршалгын станци бии болоо.

Аймагайнгаа соёл болбосоролой дэбжэлтэ тухай хэлэхэ зуураа, гурбан дацан ба нэгэ муухан һургуулиин орондо, гурбан дунда һургуулинууд, 7 жэлэй найман һургуулинууд, тосхон бүридэ эхин шатын һургуулинууд бии болонхой, клуб, библиотекэ, радиоузел, уншалгын байшан хаа хаанагүй бии болоо гэбэ.

Партиин дотоодын политикые тайлбарилха зуураа, «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол туйлай ехэ удхаанартай гэжэ, занятиингаа түгэсхэл дээрэ нүхэр Батуев хэлэбэ. Һүүлээрнь колхозойнгоо хойшолуулагдашагүй зорилгонууд ба хүдөө ажахын хүдэлмэриие эмхитэйтээр дүүргэхэ, малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэхэ тухай хөөрэжэ үгэһэн байна. КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол ба хүдөө ажахын хүгжөөлгын перспективэнүүд тухай бидэнэр хэлсэжэ байхадаа колхозоймнай зуугаад га зелёнкын хадагдаагүй, мянгаад га зелёнкын ба 1029 га соломын үшөө һурилэгдөөгүй, үрһэ хаалгын ба хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндөө тушаалгын үшөө дүүргэгдөөгүй байһые обёоронгүй, миин лэ тогтоол тухай хэлсээ һаамнай, партиин ЦК-гэй Пленумэй тогтоолтой ёһо тэдыгээр танилсаад, үнэн дээрээ тэрэниие дүүргэхын түлөө бодото хэмжээ абаагүй ябадал болохо байна гэжэ пропагандист хэлээд, түрүүшынгээ заняти дүүргэбэ.

Гэбэшье, энэ пропагандистын хүдэлмэридэ бии байгаа дутуу дундануудые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Харуулан ойлгуулха зүйлчүүдтэй ба политическэ картатай аад, тэдэниие хэрэглээгүй. Гадна, пропагандист хадаа һурагшадта анхаралаа багаар табяа. Зарим хойгуур һуугаашадай занятиингаа боложо байхада газетэ уншажа, һажажа ба үнгэрхэдөө тамхи татажа һууханьдань пропагандист нүхэр Батуев тэдэниие хорёогүй, гуримтай, журамтай болохо эрилтэ тэдэндэ хээгүй. Мүн эмхидхэлэй талаар дутуунууд бии байгаа. Хүндэтэ шалтагаангүйгөөр занятидаа 6 хүн ерээгүй, үшөө гурбан хүн час хахад гээгдэжэ ерэһэн байна. Гээтдэһэнэйнь ба занятидаа ерээгүйнь түлөө эдэ коммунистнуудта октябриин 5-да болоһон партийна суглаан дээрэ һануулга хэгдэһэн байна, 25 хүндэ 2 лампа табиһан дээрэһээнь комнато соонь харанхышаг, столнууд үсөөн байгаа, зарим һурагшадын тетрадь, саарһагүй ерэһэн байна. Энээн шэнги дутуу дунданууд Тамчын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ (секретариинь нүхэр Жадамбаев), «Социализм» (секретариинь нүхэр Буянтуев), Загастайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ (секретариинь нүхэр Дармаев) колхозуудай партийна организацинуудта бии байһыень түрүүшын занятинуудай дүнгүүд харуулаа.

Манай айком түрүүшын занятинуудай дүнгүүдые согсолоод, занятинуудай идейнэ хэмжээе дээшэлүүлхэ талаар, эмхидхэлэй хүдэлмэриие һайжаруулха талаар тусхай хэмжээнүүдые абаһан байна.

А. Агильдин, КПСС-эй Сэлэнгын айкомой секретарь.

Ленинскэ хада дээрэхи Московско гүрэнэй университедэй үндэр байшан. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: орохо гол үүдэнэй дэргэдэ.

ТАСС-эй фотохронико.

Ойлгууламжын хүдэлмэриин үрэ

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай консервын цехын партийна болон профсоюзна организацинууд хүдэлмэришэдэй сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ арга боломжо байгуулаа. Цехын улаан булан хүдэлмэришэдэй дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин центр болонхой. Эндэ үдын забһарлалгын үедэ элдэб хөөрэлдөөнүүд болодог, һонирхолтой лекци болон элидхэлнүүд уншагдадаг гү, али богонометражна кинофильмнүүд харуулагдадаг. Һүүлэй үедэ научна болон политическэ эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын ба партиин Пригороднэ райкомой лекторнууд, комбинадай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд иимэнүүд лекцинүүдые уншаа: «Коммунистическэ парти— советскэ обществын хүтэлбэрилхы ба залан ударидахы хүсэн мүн», «Советскэ Союзай гадаадын политика—арадуудай эб найрамдалай ба амгалан байдалай политика мүн», «Советскэ Союзай уласхоорондын байдал», «Продукциин шанарые һайжаруулха ба өөрын үные доошолуулха тухай» гэхэ мэтэ. Лекци болон хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөөгүйшье үдэрнүүдтэ хүдэлмэришэд элдэб газетэ болон журналнуудые уншажа, шатар, даам наадажа, сүлөөтэй сагаа үнгэргэнэ. Илангаяа банкын порционисткануудай № 14 бригада үдын забһарлалгын үедэ хүхюутэй, зугаатай байдаг. Саб сагаан халаадуудтай басагадууд гитара болон балалайкын хүгжэм доро хүнгэн түргэнөөр хатар, танцануудые хэдэг байна. Эдэ инструментнүүд дээрэ нүхэд Решетова ба Малосельсова гэгшэд шадабаритай бэрхээр наададаг юм.

—Манай басагадууд гансал һайнаар ажалладаг бэшэ, харин хүхижэ, зугаалжашье шададаг юм,— гэжэ цехын парторганизациин секретарь нүхэр Копылов урматайгаар хөөрэнэ.

—Тиимэ, тиимэ, тэдээн соо үйлэдбэриингөө даабаринуудые үлүүлэн дүүргэдэггүй хүн үгы ха юм, —гэжэ агитатор нүхэр Акимушкин нэмээнэ.

Тэдэнэр Улаан булангаа гоёохо, шэмэглэхын тула нилээд ехэхэн хүдэлмэри хэһэн байха юм. Ханануудаарнь гоё һайхан плакатанууд, диаграмманууд, фотомонтажууд үлгэгдэнхэй.

Цехын агитаторнууд хүдэлмэрилэгшэдтэй хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэдөө харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые үргэнөөр, шадабаритайгаар хэрэглэдэг юм. Энээн тухайда иимэ жэшээ харуулжа болоно. Нэгэтэ һүниин халаанда хүдэлмэрилһэн слесарь Дударев нойргоо диилдээд, термостатна цехын түхеэрэлгые бэлэдхэжэ шадаагүй байгаа. Тэрээн дээрэһээ нэгэдэхи халаанай хүдэлмэрилэгшэд ажалаа һаатуулһан байха юм. Энэ ушарые мэдэхэлээрээ агитатор Акимушкин нүхэр Дударевые улаан булан соогоо фотомонтажай дэргэдэ дуудажа асараад, консервнэ цехын техническэ зэбсэгжэлгэнүүд тухай хөөрэжэ үгэһэн байха юм. Гансахан хүнэй муугаар ажаллаһан дээрэһээ бүхы коллективэй хүдэлмэриин һаатаха байһан тухай агитатор тус хөөрөөн соогоо эли тодоор харуулжа шадаа.

Энэ улаан булан дотор «Консервщик» гэһэн ханын газетэ болон цехын комсомольско организациин гаргадаг «Зацепа» гэжэ сатирическэ газетэ бии юм. Тус газетэнүүд цехын партийна организациин ба агитаторнуудай хүдэлмэридэ ехэхэн туһаламжа үзүүлдэг.

Консервнэ цехын хүдэлмэрилэгшэдэй олонхинь үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые үдэр бүхэндэ үлүүлэн дүүргэдэг. Стахановецуудай тоо эндэ улам олошоржо байна. Эдэ амжалтанууд хадаа цехын партийна организациин ба агитаторнуудай оролдосотойгоор ябуулдаг политическэ хүдэлмэриин үрэ дүн мүн.

А. Егоров.

Триестын Сүлөөтэ Территори тухай асуудалаар США-гэй ба Англиин правительствонуудта

СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ЭЛЬГЭЭҺЭН НОТО

Октябриин 12-то СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство Триестын Сүлөөтэ Территори тухай асуудалаар Советскэ Правительствын нотые Москвадахи США-гэй Посольстводо эльгээбэ, тэрэнэй текст дооро толилогдобо.

«Октябриин 8-да США-гэй ба Великобританиин Правительствонууд Триестын сүлөөтэ Территориин «А» зоные хүтэлбэрилхэ ябадалые Италиин Правительствода дамжуулан үгэхые шиидэһэн тухайгаа мэдүүлбэ. Тус Территориие таһалан хубааха гэһэн удхатай США-гэй ба Великобританиин Правительствонуудай энэ ябуулгань Триестын Сүлөөтэ Территориие байгуулгада хамаатай, Италитай баталагдаһан Эбэй Договорой условинуудые бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал болоно.

Италитай баталагдаһан Эбэй договор Триестын Сүлөөтэ Территориие байгуулха гэжэ хараалһаниинь мэдээжэ, тэрэ хадаа нейтральна ба демилитаризованно байха ёһотой, мүн саг зуурын ёһо гурим тухай Дүримтэй, тэрэнэй хүн зондо демократическа эрхэнүүд ба гол сүлөөнүүдые хангагша Триестын Сүлөөтэ Территориин Саг зуурын Статудтай зохилдуулан ударидуулха ёһотой байна. Эбэй Договорой ёһоор, ООН-эй Аюулгүйн Совет Триестын Сүлөөтэ Территориин Губернаторые томилхо ёһотой, тэрэнэй һүүлээр Территориин Саг зуурын Правительственна Совет байгуулагдаха, Учредительнэ Суглаан зарлагдаха, Конституци зохёогдохо ёһотой юм. Губернаторые томилһон үдэрһөө хойшо 135 үдэрэй үнгэрөөд байхада, гадаадын бүхы сэрэгүүд Сүлөөтэ Территориһоо гаргагдаха ёһотой гэжэ Эбэй Договор тэрэшэлэн тогтооно.

США-гэй, Великобританиин, Францийн, СССР-эй, мүн Италитай баталһан Эбэй Договорто хабаадагша бусад 17 оронуудай абаһан уялгануудтай зохилдуулан, Холбоото Штадууд, Великобритани, Франци ба Советскэ Союз—4 гүрэнэй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведэй 1946 оной декабриин 12-ой Протоколой ёһоор Италитай баталагдаһан Эбэй Договорой хүсэндөө орохотой нэгэн доро Триестын Сүлөөтэ Территориин Губернаторые Аюулгүйн Соведэй томилхыень хангаха гэһэн уялга абтаһан байгаа.

Гэбэшье, Триестын Сүлөөтэ Территориие байгуулха тушаа даажа абаһан уялгануудаа США-гэй Правительствын, мүн Великобританиин Правительствын дүүргээгүй байһан ушарһаа эдэ бүхы тогтоолнууд дүүргэгдээгүй.

Энэнь нэн түрүүн юугээр гэршэлэгдэнэб гэхэдэ, США-гэй ба Великобританиин Правительствонууд Губернаторай тушаалда томилхоор Аюулгүйн Соведтэ дурадхагдаһан бүхы кандидатуранууды ямар нэгэн үндэһэ баримтагүйгөөр буруушааһан байна. Тиихэдээ, США-гэй ба Великобританиин Правительствонууд тэрэ үедэ Аюулгүйн Соведтэ өөһэдынгөө дурадхаһан кандидатуудай нэгыеншье Губернатораар томилхо зүбшөөлөө үгөөгүй.

Абаһан уялгануудаа Холбоото Штадуудай ба Великобританиин эбдэһэн ябадалынь тэрэшэлэн яажа харагданаб гэхэдэ, Триест англо-американска сэрэгэй ба далайн сэрэгэй база хуули бусаар болгогдобо, Хойто-атлантическа агрессивнэ блогой сэрэгэй түсэбүүд дотор энэнь тон шухала үүргэтэй гэжэ тоологдоно.

Өөрынгөө мэдүүлгэ соо, ниитэдэ мэдээжэ баримтануудта зүришэн, США-гэй ба Великобританиин Правительствонууд «Сүлөөтэ Территори тушаа Договор соо хараалагдаһан саг үргэлжын ёһо гурим байгуулха тухай хэлсээе Эбэй Договор баталһан бусад оронуудтай хамталаа туйлаха аргагүй байһан ушарһаа» Триестын Сүлөөтэ Территори тушаа тэдэнэй ябуулганууд үүдхэгдэһэн хэбэртэйгээр харуулхые һэдэнэ. Гэхэ зуура, Триестын Сүлөөтэ Территориин Губернаторые томилхо тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэ үедэ, Аюулгүйн Соведтэ США-гэй ба Великобританиин баримталһан хараа бодолдо хамаатай баримтануудые имагтал США ба Великобритани Триестын Сүлөөтэ Территориие байгуулха тушаа Италитай баталагдаһан Эбэй Договорой услови дүүргэлгые эбдэһэн юм, эбдэжэ байна гэжэ харуулна.

Триестын Сүлөөтэ Территориие таһалан хубаалга эб найрамдалые ба аюулгүй байдалые сахиха зорилгонуудта таарахагүй, харин Европын энэ районды шэнэ түгшүүрилые лэ үүдхэжэ шадаха байһан ябадалда США-гэй ба Великобританиин Правительствонуудай анхаралые Советскэ правительство 1951 оной ноябриин 17-ной ба 1952 оной июниин 24-нэй нотонууд соогоо хандуулһан байна. Энэ Территориие таһалан хубаалга тэрэнэй хүн зоной интересүүдтэ зүришэнэ, Триестын Сүлөөтэ Территориин Саг үргэлжын Статут дотор хараалагдаһан демократическа эрхэнүүдые тэрэнэй эдлэхэ арга боломжо хаһана гэжэ тус нотонууд соонь тэрэшэлэн тэмдэглэгдэһэн байгаа.

Италитай баталагдаһан Эбэй Договорые США-гэй ба Великобританиин Правительствонуудай шэнээр эбдэһэн ябадал гүрэнүүдэй хоорондохи, нэн түрүүн Триестын Сүлөөтэ Территоритой хилэ ниилэдэг оронуудай хоорондын харилсаануудта зүришэлдөө шангадхалгада зайлашагүй хүргэнэ, энэ районой эб найрамдал ба амгалан байдалда аюул тохёолдуулна гэжэ баримтанууд харуулна.

Дээрэ дурсагдаһан зүйлтэй дашарамдуулан, Советскэ Правительство хадаа Италитай баталагдаһан Эбэй Договорые иигэжэ бүдүүлигээр эбдэһэнэй хойшолонгуудай түлөө бүхы харюусалга Холбоото Штадуудай ба Великобританиин Правительствонуудта тохогдоно гэжэ мэдүүлхые шухалада тоолоно.

Иимэ ното Великобританиин Правительствода эльгээгдээ».

Колхозно партийна организацинуудай хүдэлмэриие бүхы хэмжээгээр һайжаруулха

(„Правдын" октябриин 11-нэй түрүү бэшэгһээ).

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй баталан абаһан, социалистическэ хүдөө ажахые эрид дэбжүүлхэ программые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада деревнидэ политическэ ба эмхидхэлэй хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэй болоно. Коммунистнуудай, комсомолецуудай, бүхы колхозниигуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй творческо эдэбхиие үүсхэхэ бүхы хүсэнүүд ба арга зэмсэгүүдые хүдэлгэхэ, колхоз, МТС, совхоз бүхэнэй ажал хэрэгэй түлөө кадрнуудай харюусалгые дээшэлүүлхэ шухала.

Парти ба правительствын табиһан зорилгонуудые шиидхэлгэдэ колхозуудай партийна эхин организацинууд шухала үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Һүүлэй жэлнүүдэй туршада тэдэнэр ургаһан, бэхижэһэн, колхозно байгуулалтын асуудалнуудые гүнзэгыгөөр эрхилдэг болоһон байна. Мүнөө үедэ 76 мянган колхозуудта партийна организацинууд бии. Хүдөөгэй коммунистнуудай тоо нэгэ миллион хүнһөө үлүү гаранхай. Энэ хадаа колхозуудай ажал-ябуулгын бүхы талада гүнзэгыгөөр нүлөөлжэ шадаха ехэ хүсэн мүн.

Хүдөөгэй коммунистнууд колхозно үйлэдбэриие саашадань дэбжүүлхын түлөө тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ябана. Хүдөөдэ түрүү хүнүүдэй ехэ арми, тэрэ тоодо Социалистическэ Ажалай Геройнууд хүдэлмэрилнэ, тэдэ геройнууд сооһоо олонхинь коммунистическэ партиин гэшүүд юм. Эдэ алдарта хүнүүдэй тоодо мүнөөдэр үшөө нэгэ нэрэ нэмэгдэбэ —СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Чкаловска областиин Белозерско МТС-эй комбайнер коммунист Прокофий Васильевич Нектовтэ Социалистическэ Ажалай Геройн нэрээргэ олгогдобо. Тиимэ хүнүүд Эхэ орондоо үнэн сэхээр алба хэжэ, хүдөөгэй ажалшадые шэнэ амжалтануудые туйлуулгада зоригжуулна.

Бата бэхи, дайшалхы шадабаритай партийна организацинуудай бии колхозуудта ажахые хүгжөөлгэдэ, ургаса дээшэлүүлгэдэ, малай ашаг шэмые ехэдхэлгэдэ ехэ амжалтанууд туйлагдана гэжэ олон тоото баримтанууд гэршэлнэ. Партийна организацинууд ажахын хүдэлмэриие политическэ хүдэлмэритэй шадамараар зохилдуулһан, үргэн ниитэтэй холбоо барисаагаа үргэдхэһэнэй ба бэхижүүлһэнэй ашаар эдэ амжалтануудые туйлана.

Курганска областиин Куртамышска районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци хүдөө ажахын хүдэлмэриие тон нарин нигтаар мэдэдэг, колхозно үйлэдбэриин участок бүхэниие тодорхойгоор эрхилдэг тула нилээд ехэ үрэ дүнгүүдые туйлаһан байна. Малажал хүгжөөхэ түсэбөө колхоз үлүүлэн дүүргээ, малайнгаа ашаг шэмые нилээд ехээр дээшэлүүлээ. Колхоз оросһото культурануудай үндэр ургаса абана, овощь амжалтатайгаар ургуулна, сад тарилгые хүгжөөнэ. Ажахынь олзо доходууд таһалгаряагүйгөөр ургана.

Һүүлэй жэлнүүдэй туршада партиин доторой демократиие бэхижүүлхэ, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые дэлгэрүүлхэ талаар парти ехэхэн хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлээ. Энэнь коммунистнуудай эдэбхиие хүгжөөлгэдэ, партийна организацинуудай дайшалхы шадабариие ехэдхэлгэдэ, үргэн ниитэтэй тэдээнэй холбоо барисаае бэхижүүлгэдэ нилээд ехээр туһалһан байна. Гэхэтэй хамта, колхозно партийна организацинуудай ажал-ябуулгада ехэ дутагдалнуудай үшөөл бии байһые мэдэрэнгүй байжа болохогүй. Олон колхозуудта ниитэ-политическэ хүдэлмэри досоо хэмжээндэ ябуулагдана, ажалшадые политическээр хүмүүжүүлгэдэ зохихо анхарал хандуулагданагүй, хүн зониие культурно-ажаһуудалай талаар хангалга һайжаруулха тушаа парторганизацинууд анхаралаа багаар хандуулна. Шиидхэгдэжэ байгаа ажахын зорилгонуудтай партийно-политическэ хүдэлмэриин холбоогүйгөөр ябуулагдадаг ушар хадаа ехэхэн дутагдал мүн.

Колхозуудые томодхоһоной һүүлээр тэдээндэ шанарай талаар нилээд ехэ хубилалтанууд болоо. Мүнөө колхозууд хадаа мүнөөнэй техникые, агрономическа ба зоотехническэ наукын туйлалтануудые, социалистическэ газартаряалангай болон малажалай мастернуудай тон баян дүй дүршэлые хэрэглэхын тулада үргэн ехэ арга боломжонуудтай сложно, олон һалбаритай ажахынууд болоо. Эдэ бүгэдэ хадаа колхозно үйлэдбэриие хүтэлбэрилгээ эрид һайжаруулха гэжэ партийна организацинуудһаа эринэ.

Мүнөө гол зорилго юуб гэхэдэ, малажал хүгжөөлгэдэхи гээгдэлые усадхаха, тэжээлэй бата бэхи база байгуулха, малые байраар хангаха, малажалай ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхэ, малай тоо толгойнь түргэнөөр олошорхо, тэрээнэй үүлтэрэй һайжарха ябадал туйлаха, малажалай продуктнуудай үйлэдбэрилгые ойрын хоёр—гурбан жэлэй туршада эрид дээшэлүүлхэ ябадал туйлаха хэрэгтэй. Тэрээнтэй хамта, овощь ба хартаабха үйлэдбэрилгэ хүгжөөлгын хэрэгэй хүтэлбэрилгые үндэһөөрнь һайжаруулха, оросһо тарянай ажахые, илангаяа эдеэ хоолой үнэтэ культурые—намарай ба хабарай шэнисэ үйлэдбэрилгые бүхы хэмжээгээр үргэхэ хэрэгтэй.

Колхоз бүхэн, эгээ түрүүшье байгаа һаа, малажалай ашаг шэмые ехэдхэхын, полинуудай ургасые дээшэлүүлхын тулада ашаглагдаадүй тон ехэ резервнүүдтэй байдаг. Эдэ резервнүүд түбхын түрүүндэ колхозуудай түрүү хүнүүдэй туйлалтанууд дотор, ажахые эрхилэлгын шэнэ, һайжаруулагдаһан методүүд дотор, машина зэмсэгүүдые эгээ үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглалга дотор, колхозно үргэн ниитын творческо үүсхэл дотор оршоно. Бүхы колхозуудые түрүү дүй дүршэлөөр зэбсэглэхэ, новаторнуудай туйлалтануудые үйлэдбэридэ оролдосотойгоор нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй. Партийна организацинууд хадаа наукын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые колхозно үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлэнгүйгөөр хүдөө ажахые хүтэлбэрилгын хэмжээе дээшэлүүлхын аргагүй гэжэ хододоо мэдэжэ байха ёһотой.

Бии байгаа бүхы резервнүүдые элирүүлжэ, хүдөө ажахые түргэнөөр дэбжүүлхын тулада тэдээниие гүйсэд ашаглаха гээшэ колхозно партийна организацинуудай тон шухала уялга мүн. Тэдэнэр хадаа колхозуудай экономикые тон һайса мэдэхэ, тэдээниие саашадань хүгжөөхэ замуудые хараха, ажахые научна үндэһэ һуури дээрэ эрхилхэ ябадалда туһалха ёһотой.

Партийна организацинуудай үүргэ юуб гэхэдэ, социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхын, түрүү дүй дүршэлые пропагандалхын ба үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхын тулада агитационно-ниитын хүдэлмэриин олон янзын бүхы формонуудые үргэнөөр хэрэглэхэ ёһотой. Тиихэтээ хамта хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые элирүүлхэ шүүмжэлые али болохоор дэлгэрүүлхэ, хүдөө ажахын ажалшадай һанамжые анхарал ехэтэйгээр шагнаха зэргэтэй.

Өөһэдынгөө хэрэгые мэдэдэг, мэргэжэлтэй кадрнуудай колхозуудта бии һаань лэ хүдөө ажахые саашадань дэбжүүлхэ зорилгые шиидхэжэ болохо байна. Тиимэһээ таряанажалай бригадануудай бригадирнуудые, фермэнүүдые даагшадые, колхозно механизаторнуудые, таряанажалай ба малажалай хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэлгын ба хүмүүжүүлгын асуудалнууд колхозуудай партийна организацинуудай гол анхарал соо хододоо байха ёһотой. Партийна организацинууд болбол партиин уряалаар ерэһэн хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые анхарал оролдолгоор хүреэлхэ уялгатай. Али нэгэн колхозой онсо байдалые түргэнөөр ба гүнзэгыгөөр шудалха, эдэбхитэ хүдэлмэридэ түргэнөөр элсэн орохо ябадалдань тэдэнэртэ туһалха хэрэгтэй.

Партийна организацинууд болбол хүдөө ажахын дэбжэлтын түлөө тэмсэлдэ ехэ хүсэн болохо комсомольско организацинуудые хэдэ хэдэн районуудта тоологгүй ябадалые зайсуулха ёһотой. Газартаряалангай культурые дээшэлүүлгын, ниитын малажал хүгжөөлгын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ комсомолецууд ба хүдөөгэй залуушуулые зорилготойгоор хабаадуулха хэрэгтэй.

Колхозно партийна организацинуудай хүдэлмэриин амжалтанууд партиин райкомуудай зүгһөө тэдээниие хэр зэргээр хүтэлбэрилдэг байһанһаа нилээд ехээр дулдыдаха байна. Тэдэнэр хадаа партийна организацинуудай секретарьнуудай кадрнуудые шэлэн ололто тушаа анхарал оролдолго гаргаха, тэдэнэртэ заабари үгэхэ, коммунистнуудай марксистско-ленинскэ хүмүүжүүлгэ эмхидхэлгэдэнь, ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулгадань тэдэнэртэ туһалха уялгатай.

Гэбэшье, хэдэ хэдэн обкомуудай ба союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудай пленумүүд дээрэ заагдаһанай ёһоор, партиин райкомууд болбол колхозуудай партийна организацинуудай хүдэлмэридэ анхаралаа багаар хандуулна, олон ушарта тэдээниие зүндэнь орхижорхино, хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэдөө тэдэнэртэ түшэглэнэгүй. Үнгэржэ ерэхэдээ, зарим ушарнуудта райкомой секретарьнууд колхозуудта ошобошье, колхозно партийна организацинуудай секретарьнуудтай дуугаралсаха саг олодоггүй байна.

Деревниин ажалшад болбол хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгэ тушаа парти ба правительствын анхарал оролдолгодо политическэ ба үйлэдбэриингөө эдэбхиие туйлай ехээр дээшэлүүлэн харюусана. Нютагуудтахи партийна организацинуудай эгээ түрүүшын зорилго юуб гэхэдэ, энэ дэбжэлтые толгойлон, хүнүүдэй творческо хүсэлэнгые хүдөө ажахын жэлые амжалтатайгаар түгэсхэлгэдэ зорюулха ёһотой. Малда дулаан ба садхалан үбэлжэлгэ эрхим һайнаар бэлдэхэ, полевой бүхы хүдэлмэринүүдые болзор соонь, үндэр шанартайгаар түгэсхэхэ, хүдөө ажахын продуктнуудые тушаалгын гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ гээшэ КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдые болотоор бэелүүлхэ замаар ехэ алхам мүнөөнһөө хэһэн ябадал болохо байна.

Гоё һайхан нааданхайнууд хэрэгтэй

[...]ентябриин 28-най үглөөгүүр [...]дака К. бишыхан хүбүүн Са[...] хамта нааданай автомаши[...] Улан-Удын промтоварна магазиида оробо. Нааданхай[...] һанаһа тэрэ хоёрой ороходо элдэб олон, үнгэ бүриин наа[...]нуудай дунда Улан-Удын [...]ый путь» гэжэ инвалидуудай [...]рилын артельдэ хэгдэһэн [...]-51» маркын «ашаанай» ав[...]нанууд дээдэ полкоор дүүрэгсэ табятай харагдана. [...]үүршээр машинануудые ха[...]а баярлабашье, гартаа абаа[...]урмаа таһаржа:«—Но-оо-о... [...] муухай. Колинни энээнһээ [...]оло һайхан, хүнгэхэн. Колидо [...] тухэеэ ябахада далая һэбэ[...]эхэй бии, намда үгы» гэжэ [...] гомодон эрхэлнэ.

[...]гүүйнгээ тэрэ машиные муу[...]жэ абажа үзэгүйдэ эжынь [...]далая һэбидэг» эрбээхэй гэ[...] бии гү гэжэ худалдагшаһаа [...]

[...]ёндо тиимэ эрбээхэйнүүд [...] һэн даа. Харин тэдэниие үй[...]рилдэг нөөхи «Красный путь» [...]ртельнай энэ жэлэй болишоо, [...] худалдагша харюусаба.

[...]жээ эхэ хүбүүн хоёр урдаа [...]д, хойноо шэрээд ябадаг наа[...]нуудые абаха гэжэ ерэһэн [...]урмаа таһаржа бусаад һэн.

[...] машинануудые Сашын го[...] буруу бэшээ гэжэ һанагдана. [...]гэхэдэ, тэдэ нааданай машина[...]бата бэхишье һаа, үхибүүдэй [...]атама гоё һайхан бэшэ, бар[...]о бүдүүлигүүд, түмэрые түмэр [...], адаряатай хүдөөрэгэйтэгэр, [...] муруугаар хэжэрхиһэн бай[...]

[...]Танай артельдэ хэгдэдэг үхи[...]уй нааданхайнууд яахадаа гоё [...] байдаггүйб,—гэжэ артелиин [...]лэгшэ нүхэр Тукхаевһаа асуу[...]

[...]Шадалаараал оролдоошобди. [...] хүдэлмэримнай гараар хэг[...] аад, зарим зүйлнүүд барба[...]шье байжа магадгүй, тэрэниие [...]лтагүй. Зүгөөр, барбагар[...] һаа бүхэ байха даа,—гээд тэ[...]могорхоһон янзатай хэлэнэ.

[...] артелиин нааданхайнуудые [...] цехын коллектив (даагшань [...] Зайцев) үхибүүдэй наадан[...]уудые гоё һайханаар, олоор [...] гаргажа байха дүүрэн арга [...]жотой. Теэд энэнэй тулада [...] тэмсэл ябуулагданагүй. Гад[...]олон янзын нааданхайнуудые [...] болохо хэрэгтэ эндэ ямаршье [...]рал хандуулагданагүй. Мүнөө [...] дээрэ хэлэгдээшэ машинануудгадна, нааданай жэжэхэн таз[...], ваннанууд, совогууд лэ хэг[...] Ядахын саана нёдондоной ас[...]ментнүүд энэ жэлдэ үсөөрүү[...]шоо. Жэшээлхэдэ, урдань наа[...] эрбээхэйнүүд, хүнэгхэнүүд [...]дэг байһан аад, олзо доходгүй [...]жэ энэ жэлдэ орхигдошоо.

Нааданхайнуудай цехтэ ажалай эмхидхэлые һайжаруулаа һаа, механизаци үргэнөөр дэлгэрүүлээ һаа тэдэ зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ гарзатай байхагүй, харин олзотой байха байгаа. Хоёрдохёр, үхибүүдтэ шухала хэрэгтэй нааданхайнууд магазинуудта байха һэн.

Тус цехтэ ороходо уйтан, утаа униар, «гэшхэхэшье» газаргүй гэрээр дүүрэн оболотой түмэр тушаа, юрэнхыдөө ехэ һалан муухай байдалтай байдаг. Хүдэлмэришэдтэ ажалай зохихо услови байгуулагдаагүй дээрэһээ тэдэнэр үдэрэйнгөө даалгабариие дүүргэнэгүй. Эндэ мүнөө үдэр соо хахад нормо арай шамай гэжэ дүүргэдэг хүнүүд бии. Энэ ушарһаа болоно хүдэлмэришэд салин хүлһэ багаар—дунда зэргээр 300—500 түхэриг—абаад, үни тогтонгүй ажалһаа гаража ябашана. Тиимэһээ энэ бэлэдхэл һайнтай, саг үргэлжын кадрнууд байгуулагданагүй. Ажалһаа гаралган, оролгон илангаа һүүлэй үедэ бүри олошоршоо.

Артелиин энэ жэлдэ валовой продукци гаргаха, гаргаһан продукциингаа өөрынь үные химдаруулха түсэбөө һэрэһэн һарада дүүргэнэгүй. Илангаа нааданхайнуудые хэдэг, хүгжэмэй инструментнүүдые заһабарилдаг ба бусад зарим цехүүд түсэбтэ даалгабаряа холо дүүргэнэгүй. Нааданхайнуудые хэдэг цех энэ жэлэй үнгэрһэн һарануудта 40 мянга гаран түхэригэй продукци гүрэндэ дутуу үгэ.

Артелиин хүдэлмэришэдэй дунда үдэрэйнгөө даалгабари дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн дэлгэрүүлэгдэнэгүй. Мүрысөөн ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэнэхэй. Һүүлэй үедэ социалистическэ уялгануудай дүүргэлтэ шалгагдахаа болишоо. Хүдэлмэришэдэй дунда агитационно-ойлгууламжын ба ниитэ-политическэ хүдэлмэри тон муугаар ябуулагдана. Тэдэндэ лекци, элидхэл уншагданагүй, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэгүй. КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолтой хүдэлмэришэд үшөө танилсаагүй байһаар.

СССР-эй Верховно Соведэй V сессиин түгэсхэлэй заседани дээрэ нүхэр Г. М. Маленков үгэ хэлэхэ зуураа, ингэжэ хэлээ һэн: «Манай промышленностиин хэжэ гаргаһан үргэн хэрэглэлэй товарнууд бүхэ байдагаараа хододоо шалгардагшье һаа, өөрынгөө гоёолтоор, гадар талаараа холо һайн болохоор байна». Тус артелиин хүтэлбэрилэгшэд—түрүүлэгшэ нүхэр Морголен, партийна организациин секретарь нүхэр Шаршина гэгшэд эдэ үгэнүүдһээ зохихо тобшолол хээдүй байһаар, хэлэдэгээрнь тухайлхада хэхэеэшье балай оролдоногүй. Харин үхибүүд уран гоё машинануудые, эрбээхэйнүүдые болон бусад нааданхайнуудые хүлеэжэл байна.

Д. Цыренжапов.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Тариһан садаа орхижорхёо

Бичурын аймагай «Коммунизм» гэжэ томодхогдоһон колхоздо табан жэлэй саада тээ ехэхэн сад таригдаһан юм. Теэд, энэ садһаа мүнөө хүрэтэр жэмэс суглуулагдаагүй байһаар, сад ехэ муу байдалда оронхой.

Эндэ таригдаһан модонуудые зүбөөр харууһалха ба үргүүлхэ тусхай хүн томилогдоогүй. Харин, һаяхан колхозой правлени садай харууһагшан болгожо нэгэ үбгэниие табинхай байна.

Садые тойруулжа бариһан хоройнь эндэ тэндээ унашанхай, досоонь үхэр, гахай, ямаад бэлшэжэ ябадаг. Тиимэһээ яблониин, малиның, вишниин эшэнүүд гэшхэгдэжэ, хухалагдажа, гэмтээгдэжэ байна. Зунай үедэ ямаршье харууһагүй байһан дээрэһээ малина, вишниин эшэнүүд үбһэ ногоондо дарагдашанхай.

Теэд колхозой хүтэлбэрилэгшэд сад тушаа һанаагаа зобоногүй. Правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Гармаев үдэрэй турша соо садай хажуугаар хэды дахин ябабашье, тэрээн тухай һаналаа огто табинагүй. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд садтаа хэзээ зохихо анхарал хандуулха юм?

Д. Улзытуев.

Чайнын хүдэлмэриие һайжаруулха

Ажалшадые һайн шанартай эдеэ хоолоор саг соонь ба культурнаар хангахын түлөө Хориин аймцентртэхи чайнын хүдэлмэрилэгшэд оролдоногүй. Эндэ буйлуулагдаһан эдеэ хоол шанар муутай, амтагүй байдаг, овощь буйлуулжа хэһэн эдеэн оройдоо байдаггүй шахуу. Чайнын менюдэ элдэб эдеэнүүд бэшэгдэһэн байбашье, тэдэнь хододоо «дууһашаһан» гү, али «бэлэн болоодүй» байдаг. Сэхыень хэлэхэдэ, бэшэгдээшэ сооһоонь олониинь буйлуулагданагүй. Тус чайна эмхи гуримгүй, һалан байдалтай.

Чайные даагша нүхэр Иванов эдеэ хоол амтатайгаар, шанар һайнтайгаар бэлэдхэхэ, ариг сэбэрые сахиха талаар ямаршье хэмжээ абадаггүй байна.

Д. Цыренов.

Тобшо сигналнууд

Хаалтатай клуб. Кяхтын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой клуб энэ жэлэй турша соо оройдоо 4—5 дахин нээгдээ, бэшэ сагтаа ходо хаалтатай байна. Эндэ лозунгнууд, фотомонтажуud, журналнууд, газетэнүүд, даам, шатар, домино ба культурна бусад хэрэгсэлнүүд байхагүй. Эндэхи ажалшад клубнай хэзээ хүдэлмэрилхэ юм гэжэ хүлеэһээр үнинэй.

Д. Чойдоров.

Харгы заһабарилагданагүй. Улан-Удэһээ мясокомбинат ошоһон харгы энэ жэлдэ хүсэд заһабарилагдаагүй. Һүүлэй үедэ энэ харгы ехэ ялтитай болошоо. Энэ харгыгаар автобусууд хүнүүдые иишэ тиишэнь зөөнэ. Харгын заһабарилагдаагүй дээрэһээ пассажирнуудташье, шофёрнуудташье хүндэ байна.

Д. Аюшеев.

Политическэ конференци зарлаха тушаа США-гэй эльгээһэн бэшэгтэ Хитадай Арадай Центральна правительствын харюу

ПЕКИН, октябриин 10. (ТАСС). Политическэ конференци зарлаха тушаа США-гэй эльгээһэн бэшэгтэ Хитадай Арадай Республикын арадай Центральна правительствын харюуе Хитадай Арадай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министерство тунхаглаа. Хитадай Арадай Республикын арадай Центральна правительствын нэрэһээ гадаадын хэрэгүүдэй министр Чжоу Энь-лайн үгэһэн харюу соо ингэжэ хэлэгдэнэ:

«Шведскэ правительствоор дамжуулан сентябриин 19-дэ, 24-дэ ба октябриин 9-дэ Холбоото Штадуудай правительствын эльгээһэн гурбан бэшэгүүдые Хитадай Арадай Республикын арадай Центральна правительство мэдээндээ абаһан ба Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительствотай хамта шэнжэлжэ үзэһэн байна.

Хитадай Арадай Республикын арадай Центральна правительствын нэрэһээ доро дурсагдаһан тушаа мүнөө мэдүүлхые би түлөөлэгдэһэн байнаб:

1. Хитадай Арадай Республикын арадай Центральна правительство ба Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительство хадаа 1953 оной сентябриин 13-да ба 14-дэ Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин генеральна секретарь г-н Даг Хаммаршельддэ эльгээһэн харюугайнгаа телеграмманууд соо 4 дурадхал оруулһан байна. Тэдэ дурадхалнууд хадаа политическэ конференциие түргэн зарлахын тулада энэ конференцидэ хабаадагшадые олон болгохо шухала хэмжээнүүдые ООН-эй Генеральна Ассамблейн 8-дахи сессиин абаха ябадал хараална. Эдэ дурадхалнууд хадаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин генеральна секретаряар Генеральна Ассамблейн 8-дахи сессидэ официальнаар дамжуулан үгтэһэн байгаа. ООН-дохи советскэ делегациие толгойлогшо г-н Андрей Вышинский ООН-эй Генеральна Ассамблейн 8-дахи сессиин түрүүлэгшэдэ адресалжа сентябриин 8-да эльгээһэн бэшэг соогоо Хитадай Арадай Республикын ба Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительствонуудай дээрэ дурсагдаһан дурадхалнуудые сессиин хэлсэхэ зүйлдэ оруулхые гүйһан байгаа. Гэхэ зуура, ООН-эй Генеральна Ассамблейн 8-дахи сесси тэдэниие хэлсэхэ зүйлдөө оруулхаһаа арсаһан байна. Арадай Центральна правительство хадаа энээниие эбэй хэлсээнүүдые хэжэ уласхоорондын арсалдаануудые гуримшуулха принциптэ ООН-эй Генеральна Ассамблейн эсэргүүсэжэ байһые гэршэлнэ, энэнь бодомжогүй ябадал болоно гэжэ тоолохо зуураа, энэ ушар тушаа гүнзэгыгөөр гэмшэжэ байһанаа мэдүүлнэ.

2. Хитадай Арадай Республикын арадай Центральна правительство хадаа иимэ хараа бодол хододоо баримталдаг байгаа гэбэл, политическэ конференци өөрынгөө формын талаар паньмыньчжоньско хэлсээнүүдые дабталга болохо ёһогүй, харин Корейдэ дайлалдаһан хоёр талаһаа гадна, энээндэ хамаатай нейтральна гүрэнүүдые хабаадуулалсаха ёһотой. Энэнь хадаа конференциие һаадгүйгөөр үнгэргэхэ ябадалые хүнгэдхэхэ ба гадаадын бүхы сэрэгүүдые гаргаха тухай асуудал шиидхэхэ зам олгохо, корейскэ асуудалые эбэй ёһоор гуримшуулха ба бусад асуудалнуудые шиидхэхэ арга олгохо байна. Гэхэ зуура, ООН-эй Генеральна Ассамблей хадаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставай зорилгонууд ба принципүүдые хэрэгсээнгүйгөөр, политическэ конференцидэ Индиин хабаадалгада эсэргүүсэдэг үсөөнхидэй хараа бодолые баримталан, Корейдэ дайлалдаһан талануудай нэгэнэйнь хараа бодолые баримталжа, уласхоорондын арсалдаануудые Уставта зохилдуулан эбэй ёһоор шиидхэхэ эрхыень Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин гэшүүдэй олонхидһоо хаһаһан байха юм. ООН-эй Генеральна Ассамблейн иимэ ябуулганууд хадаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин нэрэ хүндэгүй шахуу болоод байһыень саашадань гүнзэгырүүлнэ, эдэ ябуулгануудынь уласхоорондын харилсаануудай түгшүүрилые бүри һүжэрөөхэдэнь агрессорнүүдтэ туһалжа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин үргэлжэлһөөр байһые хүнүүдэй бүри элеэр хараха арга боломжо олгоно гэжэ арадай Центральна правительство тоолоно.

3. Гэбэшье, Азида ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгые хүнгэдхэлгэдэ шэглүүлэгдэһэн корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ политикые шууд бэелүүлхэ зорилгоор, политическэ конференци зарлалга түргэдхэхэ зорилгоор Хитадай Арадай Республикын арадай Центральна правительство Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительствотай зүбшэһэнэйнгээ һүүлээр политическэ конференцидэ хамаатай асуудалнуудаар хэлсээ хэхын тула Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэдтэй уулзахаар өөһэдынгөө түлөөлэгшэдые томилхые зүбшөөнэ.

4. Эдэ хэлсээнүүд дээрэ политическэ конференциин болохо газар ба саг тухай асуудалнууд шиидхэгдэхэһээ гадна, политическэ конференцидэ хабаадагшадай состав тухай асуудалай шиидхэгдэхэнь бүришье шухала байна.

5. Эдэ хэлсээнүүдые Корейдэ дайлалдаһан хоёр талын хэхэ байһан туладань, эдэ хэлсээнүүдэй болохо газарынь Корейдэхи Паньмыньчжонь байгаа һаа таарамжатай байна.

ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙ,
Хитадай Арадай Республикын арадай Центральна правительствын Гадаадын хэрэгүүдэй министр.
Пекин, 1953 оной октябриин 10.

Нам Ирэй мэдүүлгэ

ПХЕНЬЯН, октябриин 10. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Гадаадын хэрэгүүдэй министр Нам Ир мэдүүлгэ тунхаглаба. Тэрэнь политическэ конференци зарлаха тушаа шведскэ правительствоор дамжуулан США-гэй правительствын эльгээһэн гурбан бэшэгүүдтэ харюусаһан харюу болоно. Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительствын нэрэһээ КНДР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй министр Нам Ирэй харюусаһан харюугай текст хүсэдөөр доро дурсагдаба.

«Шведскэ правительствоор дамжуулан сентябриин 19-дэ, 24-дэ ба октябриин 9-дэ Холбоото Штадуудай правительствын эльгээһэн гурбан бэшэгүүдые Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительство мэдээндээ абаһан ба Хитадай Арадай Республикын правительствотай хамта шэнжэлжэ үзэһэн байна. Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительствын нэрэһээ доро дурсагдаһан тушаа мүнөө мэдүүлхые би түлөөлэгдэһэн байнаб:

1. Хитадай Арадай Республикын арадай Центральна правительство ба Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительство хадаа 1953 оной сентябриин 13-да ба 14-дэ Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин генеральна секретарь г-н Даг Хаммаршельддэ эльгээһэн харюугайнгаа телеграмманууд соо дүрбэн дурадхал оруулһан байна. Тэдэ дурадхалнууд хадаа политическэ конференциие түргэнөөр зарлахын тулада энэ конференцидэ хабаадагшадые олон болгохо шухала хэмжээнүүдые ООН-эй Генеральна Ассамблейн 8-дахи сессиин абаха ябадал хараална. ООН-дохи советскэ делегациие толгойлогшо г-н Андрей Вышинский ООН-эй Генеральна Ассамблейн 8-дахи сессиин түрүүлэгшэдэ адресалжа сентябриин 8-да эльгээһэн бэшэг соогоо Хитадай Арадай Республикын ба Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительствонуудай дээрэ дурсагдаһан дурадхалнуудые сессиин хэлсэхэ зүйлдэ оруулхые гүйһан байгаа. Гэхэ зуура, ООН-эй Генеральна Ассамблейн 8-дахи сесси тэрэниие хэлсэхэ зүйлдөө оруулхаһаа арсаһан байна. Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительство хадаа энээниие эбэй ёһоор хэлсээнүүдые хэжэ, уласхоорондын арсалдаануудые гуримшуулха принциптэ ООН-эй Генеральна Ассамблейн эсэргүүсэжэ байһые гэршэлнэ, энэнь бодомжогүй ябадал болоно гэжэ тоолохо зуураа, энэ ушар тушаа гүнзэгыгөөр гэмшэжэ байһанаа мэдүүлнэ.

2. Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительство хадаа иимэ хараа бодол баримталдаг байгаа гэбэл, политическэ конференци өөрынгөө формын талаар паньмыньчжоньско хэлсээнүүдые дабталга болохо ёһогүй. Харин Корейдэ дайлалдаһан хоёр талаһаа гадна, энээндэ хамаатай нейтральна гүрэнүүдые хабаадуулалсаха ёһотой. Энэнь хадаа конференциие һаадгүйгөөр үнгэргэхэ ябадалые хүнгэдхэхэ ба гадаадын бүхы сэрэгүүдые гаргаха тухай асуудал шиидхэхэ зам олгохо, корейскэ асуудалые эбэй ёһоор гуримшуулха ба бусад асуудалнуудые шиидхэхэ арга олгохо байна. Гэхэ зуура, ООН-эй Генеральна Ассамблей хадаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставай зорилгонууд ба принципүүдые хэрэгсээнгүйгөөр, политическэ конференцидэ Индиин хабаадалгада эсэргүүсэдэг үсөөнхидэй хараа бодолые баримталан, Корейдэ дайлалдаһан талануудай нэгэнэйнь хараа бодолые баримталжа, уласхоорондын арсалдаануудые Уставта зохилдуулан эбэй ёһоор шиидхэхыень Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин гэшүүдэй олонхидһоо хаһаһан байха юм. ООН-эй Генеральна Ассамблейн иимэ ябуулганууд хадаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин нэрэ хүндэгүй шахуу болоод байһыень саашадань гүнзэгырүүлнэ, эдэ ябуулгануудынь уласхоорондын харилсаануудай түгшүүрилые һүжэрөөхэдэнь агрессорнүүдтэ туһалжа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин үргэлжэлһөөр байһые хүнүүдэй бүри элеэр хараха арга боломжо олгоно гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительство тоолоно.

3. Гэбэшье, Азида ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгые хүнгэдхэлгэдэ шэглүүлэгдэһэн корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ политикые шууд бэелүүлхэ зорилгоор, политическэ конференци зарлалга түргэдхэхэ зорилгоор Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительство Хитадай Арадай Республикын арадай Центральна правительствотай зүбшэһэнэйнгөө һүүлээр политическэ конференцидэ хамаатай асуудалнуудаар хэлсээ хэхын тула Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэдтэй уулзахаар өөһэдынгөө түлөөлэгшэдые томилхые зүбшөөнэ.

4. Эдэ хэлсээнүүд дээрэ политическэ конференциин болохо газар ба саг тухай асуудалнууд шиидхэгдэхэһээ гадна, политическэ конференцидэ хабаадагшадай состав тухай асуудалай шиидхэгдэхэнь бүришье шухала байна.

5. Эдэ хэлсээнүүдые Корейдэ дайлалдаһан хоёр талын хэхэ байһан туладань, эдэ хэлсээнүүдэй болохо газарынь Корейдэхи Паньмыньчжонь байгаа һаа таарамжатай байна.

НАМ ИР,
Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Гадаадын хэрэгүүдэй министр.
Пхеньян, 1953 оной октябриин 10.

[...]АЛДУУНУУДАА ДАБТАЖА БОЛОХОГҮЙ

[...]эрэгшэ жэл Баргажанай ай[...] олонхи колхозууд малай [...]жэлгые муугаар үнгэргэһэн [...]һээ ниитынгээ малые нилээд [...]алуулаа һэн. Энээнэй гол шал[...] юуб гэхэдэ, колхозой хүтэл[...]эгшэдэй адуу малые үбэлдөө [...]хэ гэһэн гээгдэнги һанал [...]ноо боложо, ниитын малай [...] дутуугаар бэлэдхэгдэһэн, [...]йнь байранууд муугаар заһа[...]лагдаһан байгаа.

[...] ехэ алдуунууд мүнөө усад[...]агүй, харин дахин дабтагда[...] байна гэхээр. Аймаг соогоо [...] малаар олон Сталинай, Карл [...]ксын, Калининай ба Ленинэй [...]жэтэ колхозууд малдаа үбһэ [...]лые ехэ дутуугаар бэлдэһэн [...] мүнөө нэмэлтэ тэжээл болохо [...] ба хагда гэхэ мэтые бүри [...]хэнэгүй.

[...]ряа ба үбһэ хуряалгын хүдэл[...] олонхи колхозууд дүүргээ. [...]шье, адуу малай үбэлэй дулаан [...]рануд тон нобшо удаанаар бэ[...]дэжэ байна. Зарим колхо[...]та энэ хүдэлмэри бүришье [...]элээгүй, ганса саарһан дээрэ [...]лээд лэ байха юм.

[...]анай сомоной Ленинэй нэрэм[...] колхоз (түрүүлэгшэнь Б. Эр[...]еев, партийна организациинь [...]тарь В. Тараскин) адуу малай [...]жэлгэдэ анхаралаа хандуулна. Тус колхоздо һайн үүлтэрэй [...] шахуу хонитой фермэ энэ зун [...]дхэгдээ һэн, теэд энэнь мүнөө [...] байрагүй байна. Эндэ хони[...] байха хоёр байра бии аад, метр [...] шэбхэтэй байһаар.

—Хонидоймнай дулаан байра бэлэдхэгдээдүй байна, бии гэһэн хоёр байрамнай нёдондо шэбхээр дарагдаад, мүнөө үүдээрнь хонидой багтажа орохоор бэшэ. Манай ОТФ-дэ олонхи хониднай намар, хоёрдохёо хайшалагданхай, теэд хүйтэнэй гэнтэ болоо һаа, ехэ аюултай байна, — гэжэ фермые даагшаар һаяхан томилогдоһон нүхэр Н. Тараскин хөөрэнэ. Энэ мэтын дутуунууд бэшэшье фермэнүүдтэ олон.

Калининай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Р. Цыренов) малай үбэлэй байрые хангалтагүйгөөр бэлэдхэжэ байна. Гадна, тус колхоз мүнөө зун үбһэ тэжээл тон багаар бэлэдхэһэн ба адуу малай бэлшээлгые муугаар үнгэргэһэн байна. Зунай сагта малые таргалуулха гэжэ һайнаар оролдоогүй зарим гүүртэнүүд малай адуулга муугаар эмхидхэжэ, малаа хүсэ шадал багатай болгоһон байна. Колхозой бүхы адуу малай 20 шахуу процентнь мүнөө дундаһаа доошо хүсэ шадалтай.

Телятниково-Уринска сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Зверьков) энэ зун үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө 100 гаран процент дүүргэһэн юм. Ингэжэ адуу малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ шухала услови байгуулагдаа һэн. Теэд тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ амжалта дээрэ һанаагаа амаржа, үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри дүүрэбэ гэһэндэл, үбэлдөө адуу малай байха байрануудые заһабарилнагүй. Эндэ хонидой ба тугалай байра дутуу, олонхи хото хоройнууд капитальнаар заһабарилагдаха аад, энэ хүдэлмэри мүнөөшье болотор эхилэгдээгүй.

Малшадай байха гэрнүүд дулаалагдаадүй, зосоонь муухай ба малшад культурнаар сагаа үнгэргэхэ аргагүй байна. Газетэ, журналнууд саг болзортоо абтадаггүй, бии гэһэн радиоприёмнигууд батарей ба лампануудай үгы дээрэһээ «амаржа» байдаг. Малажалай талаар түрүүлэгшые орлогшо нүхэр Г. Колмаков май һараһаа хойшо фермэнүүд дээрэ харагдабагүй. Эдэ бүхы шалтагаанууд дээрэһээ малшад үни удаан хүдэлмэрилдэггүй, хододоо һэлгэгдэжэ байдаг. Топико гэжэ нютагта нүхэр Сангадиевай ОТФ-дэ 875 толгой хонид бии, теэд эндэ ганса — хоёр хүн хүдэлмэрилдэг тула хонидоо зундаа һайнаар бэлшээн таргалуулжа шадаагүй.

Тус сельсоведэй «Большевик» колхоз бүришье муу байдалтай. Колхозой түрүүлэгшэ А. Н. Токарев, партийна организациин секретарь И. Ф. Гаськов энэ шухала хүдэлмэридэ харюусалгагүйгөөр хандана. Энэ колхоз зундаа 8 мянган центнер үбһэ түсэбһөө дутуу суглуулһан аад, үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие эртүүр зогсоогоо. Юуб гэхэдэ, колхозой правлениин гэшүүд Иван Петрович Гаськов, Ксенофонт Крылов, Иван Филиппович Гаськов ба бусад ниитын малай тэжээл бэлэдхэлгэдэ анхаралаа табихаяа болижо, харин колхозой газар дээрэ өөһэдтөө үбһэ сабшажа эхилһэн байха юм. Энэ хадаа үбһэнэй хүдэлмэриин зогсоогдоһон, тэндэ ажаллажа байһан колхозникуудай эртэ тараһан шалтагаан болоно. Колхозникуудай зундаа сомоһон һүринүүд мүнөөшье болстор хоройлогдоогүй, адуу малда эдигдэжэ байна. Үбэлэй байрада орожо байһан малынь хүсэ шадалаар муу, зундаа таргалуулагдаагүй байха юм.

Август һарада Парфений Елшиной даажа байһан МТФ-дэ ажалладаг һаалишад Татьяна Зарубина, Завьялова гэгшэд мал дээрэ хүдэлмэрилхэгүйбди гээд, хэжэ байһан ажалаа хаяһан байна. Теэд колхозой правлени тэдээндэ ямаршье хэмжээ абангүй, тэдэнэй һаажа байһан үнеэдые үлдэгшэ һаалишадта хубаажа үгэһэн юм. Энээн дээрэһээ һаалишадай даабари нормоһоо ехэ боложо, тэдэнэр ажалдаа хүшэхүрэнгүй, олонхон үнеэдые болзорһоонь урид шэргээһэн байна. Гэбэшье, энэ колхоз гүрэндөө үшөө 20 шахуу мянган литр һү үритэй. Мүнөө энэ МТФ-дэ ехэ олон тугал муудажа, хүсэ шадалаа доошолуулжа ба гарзалжа эхилбэ. Һаяын миил 6 хоног соо 7 тугал гарзалаа.

Таряанажалай бригадануудай бригадирнууд Иван Петрович Гаськов, Афанасий Васильевич Ёлшин гэгшэд таряанай бухалнуудые ба соломо хуряагаагүй аад, таряанай ба огородой полинуудта малаа оруулжа, 50 шахуу гектар талмайн соломо ба һүрилэгдөөгүй таряанай бухалнуудые малда гэшхүүлһэн, 8000 шахуу хэһэг капустые сүм эдюулһэн байна.

Эдэ бүхы ушарнуудай олонхинь аймагай хүтэлбэрилхы организацинуудта яһала мэдээжэ. Теэд ямаршье хэмжээ абтанагүй.

О. Раднаев, манай корреспондент.

Генеральна Ассамблейн VIII сесси

Социальна, гуманитарна ба культурна асуудалнуудай талаар Тусхай Комитедтэ

НЬЮ-ЙОРК, октябрийн 10. (ТАСС). ООН-эй Генеральна Ассамблейн социальна, гуманитарна ба культурна асуудалнуудай талаар Тусхай Комитет хадаа эхэнэрнүүдэй хүсэд эрхэгүй газарнуудта эхэнэрнүүдэй политическэ эрхэнүүдые үргэдхэхэ тухай асуудал хаража үзэлгые дүүргэбэ.

Дурадхагдаһан резолюциие ба сирийскэ заһабаринуудые тус асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаһан олон оронуудай түлөөлэгшэд гол түлэб дэмжэһэн байна. (Гансахан эрдэмдэ һургалгаар бэшэ, харин «хуули гаргаха хэмжээнүүдые абалсажа» эхэнэрнүүдэй политическэ эрхэнүүдые бэелүүлхэ ябадалда туһалхые Сириин оруулһан заһабари дурадхана). Украинска ССР-эй түлөөлэгшэ Е. Хохол үгэ хэлэхэдээ иигэжэ тэмдэглэбэ. Эндэ оруулагдаһан дурадхалнуудые абаха хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, эдэ дурадхалнууд эхэнэрэй байдалые хубилгаха тухай асуудалые шиидхэжэ шадахагүй байбашье, тэдэнэй байдалые зарим тэды һайжаруулха ябадалда туһалжа болохо байна.

Эрдэмдэ һургалга хадаа эхэнэрнүүдэй эрхын байдалые һайжаруулха гол арга зэбсэг болоно гэһэн хэбэртэйгээр үгэ хэлэжэ, Англиин, Кубагай ба бусад зарим оронуудай түлөөлэгшэд Сириин заһабариие буруушааһан байна.

Хадамда гараһан эхэнэрнүүдэй эрхын хизаарлагдадаг тухай Польшын түлөөлэгшэ Васильковская хэлэһэн байна. Австралида, Канадада, Голландида, Швейцарида, Южно-Африканска Союзда эхэнэрнүүд хадамда гарахадаа гүрэнэй эмхи зургаануудта даажа байһан тушаалнуудһаа тэндэхи хуулиин ёһоор ябууд гаргагдадаг, — гэжэ Васильковская хэлэбэ. — США-да эхэнэрнүүд хадамда гарахадаа промышленностиин олон һалбаринуудта хэжэ байһан хүдэлмэриһөө гаргагдадаг байха юм.

Багаар хүгжэнги оронууд гэдэгтэ ба харгалзалгада байһан территоринуудта эхэнэрнүүдэй байдал бүришье ехэ хүндэ юм. Эдэ оронуудта эрдэмдэ һуралга тон доодо хэмжээндэ байһаар. Жэшээлхэдэ, Мадагаскарта эхэнэрнүүдэй миил 10 процентнь, Мозамбиктэ — оройдоол 1 процентнь уншажа ба бэшэжэ шададаг юм. Бельгийскэ Конгодо басагадай миин 4 процентнь, Адендэ—13 процентнь ба Французска Камерунда—15 процентнь һургуулида һурадаг. Французска Сомалида һургуулиин наһанай басагадууд һургуулида оройдоошье һурадаггүй.

Эхэнэрнүүдэй политическэ эрхые үргэдхэлгые, гэжэ Васильковская мэдүүлээ, тэдэнэй ажабайдалай экономическа условинуудһаа, колониальна оронуудые бэеэ даанхай болголгоһоо таһалагдажа болохогүй. Тиимэһээ резолюциин проект Сириин заһабари оруулаад байхадашье нилээд дутагдалтай проект болоно. Гэбэшье, дурсагдаһан асуудалда урагшаа зарим алхам хэлгэ болоно гэжэ тус проектые тоолоод Польшын делегаци тэрэнэй түлөө голосовалха байна.

Дурадхагдаһан резолюциие ба сирийскэ заһабариие Чехословакиин түлөөлэгшэ Шмельц үгэ хэлэхэдээ мүн лэ дэмжэбэ.

Советскэ Союзай түлөөлэгшэ С. К. Царапкин үгэ хэлэхэдээ иигэжэ тэмдэглээ. Бүхы оронуудай эхэнэрнүүдтэ эрэшүүлтэй адли эрхэ үгэхыень дурадхажа 7 жэлэй саада тээ Генеральна Ассамблейн абаһан һайшаан дурадхал тон удаагаар дүүргэгдэнэ, зарим оронуудта оройдоошье дүүргэгдэнэгүй. 17 оронуудта эхэнэрнүүд мүнөө хүрэтэр политическэ эрхэгүй байһаар. Тиихэдэ тэдэнэй 10 гүрэниинь ООН-эй гэшүүд байха юм. Тэдэнэй тоодо Колумби, Гондурас, Никарагуа, Парагвай ба бусад хэдэ хэдэн азиатска болон арабска оронууд ороно.

Хэдэ хэдэн оронуудта эхэнэрнүүд хуулиин ёһоор политическэ эрхэтэй гэжэ соносхогдоһон байбашье, тэдэнээ хүсэдөөр хэрэглэжэ шададаггүй тухай Царапкин анхарал хандуулһан байна.

Колониальна ба дулдыданги оронуудта, гэжэ советскэ түлөөлэгшэ үргэлжэлүүлэн хэлэбэ, эхэнэрнүүдэй байдал бүришье хүндэ байна гэжэ эхэнэрнүүдэй байдал тухай асуудалаар ООН-эй комиссиин документнүүдһээ элеэр харагдана. Жэшээлхэдэ, французска захиргаан доро байһан газарнуудта бүлые толгойлогшодто, тайлбарилан хэлэбэл, эрэшүүлдэ ба хоёрһоо олон үхибүүдтэй эхэнэрнүүдтэ голосовалха эрхэ үгтэдэг гэбэшье, үнэндөө нимэ эрхэнишье бэелүүлэгдээгүй үлэдэг юм. Юуб гэхэдэ, эхэнэрнүүдтэ голосовалха эрхэ үгэхэ ябадалда «ёһо заншал» һаад ушаруулна гэжэ дурсагдаһан документнүүд соо хэлэгдэһэн байна. Англиийска захиргаан доро байһан газарнуудта наһанай ба бусад цензнүүдэй бии байһан дээрэһээ эхэнэрнүүд һунгаха эрхээ оройдоошье эдлэжэ шададаггүй байна.

Өөрын захиргаагүй ба харгалзалга доро байһан оронуудта эхэнэрнүүдэй эрдэмдэ һураха хэрэг ехэ муугаар табигданхай, жэшээлхэдэ, Французска Центральна экваториальна Африкада эхин һургуули дүүргэһэн басагадай оройдоо 1,3 процентнь, Золотой Берегтэ — 0,03 процентнь, Американска Сомоадо— 1 процентнь, иимэнүүд территоринуудта, жэшээнь, Хойто Родезидэ —0,04 процентнь, Ньяслендэ—0,007 процентнь хүсэд бэшэ дунда ба дунда һургуулинуудта ородог байха юм. Зарим колонинуудта, жэшээлхэдэ, Бельгийскэ Конгодо дунда һургуулида нэгэшье эхэнэр һурадаггүй юм.

Дурадхагдаһан резолюциин ба Сириин заһабаринуудай дутуутай байһые тэмдэглэхэ зуураа, эдэ хэмжээ-ябуулганууды эхэнэрнүүдэй политическэ эрхэнүүдые үргэдхэхын түлөө тэмсэлэй хэрэгтэ урагшаа зарим алхам болоно гэжэ тоолоод, тэдэниие дэмжэхэ байна гэжэ советскэ түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

«Илангаяа эрдэмдэ һургалга хүгжөөхэ ба хуулинуудые гаргаха зэргээр хаа хаанагүй эхэнэрнүүдэй политическэ эрхэнүүдые бэелүүлхэ ябадалда туһалха али болохо шухала хэмжээнүүдые абахыень бүхы гүрэнүүдтэ баадхан дурадхаһан» резолюциие тус комитет 53 голосоор баталан абаа.

Чжоу Энь-лайн Икуо Ояматай хөөрэлдэһэн хөөрэлдөөн

ПЕКИН, октябрийн 10. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Хитадай Арадай Республикын гүрэнэй захиргаанай советэй премьер Чжоу Энь-лай эб найрамдалые хамгаалха Японско комитедэй түрүүлэгшэ профессор Икуо Ояматай 1953 оной сентябриин 28-да уулзаһан байна. Чжоу Энь-лай Икуо Ояма хоёрой хоорондо болоһон хөөрэлдөөнэй удхые агентство дамжуулна.

Профессор Ояма: Урдань удаан сагай турша соо японско миллитаристска этэгээдүүд Хитадта эсэргүү агресси хэдэг байгаа. Японско арад энэ агрессииень хаһа саг сооны зогсоожо шадаагүй, тиин Хитад арадта ехэ хохидол ушаруулагдаһан байна. Би хүлисэхыень Хитад арадые японско арадай зүгһөө гуйхые хүсэнэб. Японско арад тушаа Хитадай Арадай Республикын ба хитад арадай хани харилсаанай хараа бодолые шууд баримталжа байдагай түлөө японско арадай зүгһөө баясхалан хүргэнэб.

Премьер Чжоу Энь-лай: Хариин гүрэнүүдтэ эсэргүүгээр японско миллитаристнуудай хэһэн гэмтэ агресси хитад арадта ба Дальна Востогой бусад оронуудай арадуудта тон ехэ хохидол ушаруулхаһаа гадна, японско арадые үзэгдөөгүй ехэ ядаралда хүргөө. Эб найрамдалда дуратай японско арад хадаа Японийн урдынхида ба мүнөө үеынхидэ орходоо бүришье хэсүү бэрхэ ядаралда дахин хүргэгдэхэгүйн тулада энэ түүхэтэ һургаалые мартахагүй, Японийе ремилитаризацилха ба хариин гүрэнүүдтэ эсэргүүгээр шэнэ агресси хэхэ ябадалые гаргуулхагүй бээз гэжэ би найданаб. Ремилитаризацилгада эсэргүүсэн национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө японско арад мүнөө эрэлхэгээр тэмсэнэ, энээнииень Хитад арад һайшаажа байна.

Профессор Ояма: Түүхэтэ ба географическа шалтагаанууд дээрэһээ Дальна Востогой оронуудай хоорондо, илангаяа Хитад ба Японийн хоорондо нигта һайн харилсаан тогтоогдохо зэргэтэй.

Премьер Чжоу Энь-лай: Бидэнэр дэлхэйн гүрэнүүдтэй, тусхайлбал, Японитой нормальна харилсаагаа һэргээхын түлөө байнабди. Гэхэ зуура, хэрбээ, японско правительствын Хитадта эсэргүү ба Дальна Востогой бусад гүрэнүүдтэ эсэргүү агресси хэлгэдэнь Холбоото Штадуудай зэбсэг боложо саашадаа хабаадалсаха, Хитадай Арадай Республикада ба хитад арадта хоротой политика ябуулха, чанкайшистска бандын шаара шабхаруунуудтай дипломатическа харилсаанууд гэдэгые дэмжэлгээ үргэлжэлүүлхэ болоо һаа, Япони хадаа Номгон океан шадар һанаа зоболго гаргаха эшэ үндэһэн үдэр ерэхэ тудам боложо, тэрээгээрээ шэнэ Хитадтай тэрэнэй эбэй договор баталха, нормальна дипломатическа харилсаануудые байгуулха арга боломжодо һаад ушаруулха байна.

Профессор Ояма: Хитад Японийн хоёрой хоорондо дипломатическа харилсаануудай үшөө тогтоогдоогүй байбашье, манай хоёр арадуудай хоорондо культурна ба экономическа харилсаа байгуулха аргатай гэжэ би һананаб.

Премьер Чжоу Энь-лай: Тиимэдаа. Японско арадай делегациин Хитадта ерэхые бидэнэр һайшаанабди; тиихэтэй хамта өөрынгөө делегациие Японидо эльгээхые манай арад мүн лэ хүсэнэ. Гэхэ зуура, американска империалистнууд ба японско реакционернүүд хитад ба япон арадуудай хоорондо хани харилсаануудые хүгжөөхэ ябадалда һаад ушаруулна. Японско правительство хадаа американска «эмбаргын» политикые элеэр ябуулан, Хитад ба Японийн хоорондо худалдаа наймаанай ба культурна харилсаа хүгжөөхэ ябадалда һаад ушаруулхые оролдоно. Тиимэһээ эдэ һаад түбэгые дабахын тулада хоёр арадуудай хамтын хүсэлэл гаргаха хэрэгтэй.

Хитад ба Японийн хоорондохи худалдаа наймаанай харилсаан хадаа тэгшэ эрхэтэй байха, хоюуландаа ашагтай туһатай байха ба хоюуланайнгаа хэрэглэмжэнүүдые хангалсаха ябадалда үндэһэлэн байгуулагдаха ёһотой. Хитадые индустриализацилха тудам, тэрэнэй үйлэдбэрилгэ ба хэрэглэл улам ургаха, уласхоорондын худалдаа наймаанай харилсаануудые хүгжөөлгэ тэрээндэ бүри шухала болохо байна. Эбтэйгээр зэргэлэн һууха ябадалһаа үндэһэлэн хитад-японой худалдаа наймаанай ба экономическа харилсаа хүгжөөхын тулада таарамжатай һайн перспективэнүүд бии.

Профессор Ояма: Азиин ба Номгон океанай оронуудай эб найрамдалай тала баригшадай 1952 оной октябрьда Пекиндэ болоһон Конгрессэй Япони тухай баталан абаһан резолюциие японско арад хүсэдөөр ойлгожо, тэрэниие дэмжэнэ.

Премьер Чжоу Энь-лай: Холбоото Штадуудай Японие сэрэгэй база болгоһоной эсэстэ, тэрэниие ремилитаризацилһанай эсэстэ улам ехэдэжэ байһан шэнэ дайнай аюулые Номгон океан шадар эб найрамдал ба аюулгүй байдалые хамгаалхын тулада зайсуулха шухала байһан тухай тус резолюци дотор хэлэгдэһэн байна.

Бэеэ даанхай, демократическа, амгалан ба эрхэ сүлөөтэй Японии хадаа өөрынгөө хамгаалалгын хүсэтэй байха ёһотой һэн гэжэ бидэ тоолонобди. Гэхэ зуура, мүнөө үедэ Япони США-гэй сэрэгээр эзэмдэгдээд, Холбоото Штадуудай эзэрхэлгэ доро байха зуураа, американска агрессорнүүдэй эрилтээр шэнээр зэбсэглэгдэжэ ба милитаризмые һэргээжэ байһаниинь бүришье гэмшэлтэй байна. Энэ хадаа Номгон океан шадартахи эб найрамдал ба аюулгүй байдалда аюул тохёолдуулна, бидэнэй тэрээндэ ехэ анхаралаа хандуулхые эринэ. Хүсэн түгэлдэр шэнэ Хитад хадаа мүнөө үедэ өөрыгөө хамгаалжа шадаха, Востогто эб найрамдалые хамгаалха шухала түшэг тулгуури боложо байна гэжэ хэлэжэ шадахабди.

Мүнөө үедэ японско арадай үмэнэ хоёр ондоо перспективэнүүд байна гэбэл: нэгэниинь — японско реакционернүүдэй эрмэлзэжэ байһанай ёһоор Холбоото Штадуудай сателлит, милитаристска Япони; нүгөөдэнь — японско арадай мүнөө тэмсэжэ байһанай ёһоор бэеэ даанхай, амгалан, демократическа ба эрхэ сүлөөтэй Япони болоно. Мүнөө японско арадта таарамжатай байдал тохёолдоод байна, угтаа ошотороо японско арад илаха гэжэ бидэнэр этигэнэбди.

Хариин сэрэгүүдэй эзэмдэлгэ доро японско арадай зобожо тулижа байһыень Хитад арад һайнаар мэдэнэ. Иимэ ехэ гасалан зоболон Японийн түүхэдэшье үзэгдөөгүй юм. Японско арад хадаа шэнэ ажабайдалые ба өөрынгөө ороной бэеэ даанхай байдалые туйлажа шадаха, Хитад Япони хоёр эбтэйгээр зэргэлэн һуужа шадаха гэжэ Хитад арад найдана.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн гурбадахи конгресс

Октябриин 11-нэй үглөөнэй заседани

ВЕНА, октябриин 11. (ТАСС). Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн III конгрессэй мүнөөдэрэй үглөөнэй заседани дээрэ Луи Сайянай элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэ болоо. Түрүүлэгшэ Н. М. Шверник Гватемалын ажалшадай единэ конфедерациин (ЕКТГ) генеральна секретарь —В. Мануэль Гутьерресте түрүүшын үгэ үгэбэ.

«Юнайтед Фрут компани» гэжэ американска компани Гватемалада реакциин лагериие толгойлно, террористическэ группануудые мүнгэн зөөреэр хангадаг, тэрэнэй үгэ дуулаха правительствын гарта засагые үгэхэ зорилгоор хэгдэдэг ондоошье һүйдхэлтын ябуулгануудые бэелүүлдэг гэжэ Гутьеррес хэлээ.

Хариин монополинуудай предприятинуудта хүдэлмэрилдэг гватемальска хүдэлмэришэдэй үсэд шанга тэмсэл ябуулдаг тухай жэшээнүүдые Гутьеррес харуулһан байна.

Социализм байгуулгада ажалшадай туйлаһан амжалтанууд тухай, арадай-демократическа Чехословакиин профсоюзуудай үүргэ тухай чехословацка делегациин түлөөлэгшэ Зупка хөөрэжэ үгөө.

Атомна зэбсэгүүдые хорихо тухай, гуримшуулагдаагүй уласхоорондын бүхы проблемэнүүдые эбэй ёһоор шиидхэхэ тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй эрилтэнүүдые бүхы дэлхэйн эб найрамдалда дуратай хүнүүдтэй хамта чехословацка профсоюзууд бүрин дэмжэнэ гэжэ Зупка хэлээ.

Финляндска профсоюзууд конгресстэ ехэ бэлэдхэл хээ гэжэ удаань үгэ хэлэһэн Финляндиин ажалшадай түлөөлэгшэ Ларс Юнттила хөөрэһэн байна. Предприятинуудта ба профсоюзна организацинуудта 2500 үлүүтэй суглаанууд боложо, ажалшадай бата нэгэдэлые туйлалгада шэглүүлэн ВФП-гэй хэдэг ажал-ябуулгые дэмжэжэ хүдэлмэришэд ба албахаагшад тэдээн дээрэ үгэ хэлэдэг байгаа.

Мүнөө Финляндида үргэн олон хүн зоной ажабайдалай хэмжээндэ капиталай добтолгын шангадажа, тэрээндэнь орон дотор эсэргүүсэлгын ехээр ургажа байһан тухай Юнттила зааһан байна.

Герберт Варнке трибунын дэргэдэ ерэбэ. ГДР-эй ба Баруун Германиин ажалшадай түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн германска делегациин зүгһөө конгресстэ хабаадагшадые тэрэ амаршалаа.

Баруун Германида тохёолдоһон байдал хадаа европейскэ бүхы арадуудта ехэ аюултай гэжэ Варнке тэмдэглээ. Тиимэһээ, гэжэ тэрэ хэлэбэ, дайнай аюулые зайсуулхын түлөө тэмсэлдэ, боннско ба парижска договорнуудые ратификацилха ябадалда эсэргүү тэмсэлдэ хүсэлэлөө нэгэдүүлхыень бүхы профсоюзуудта ба Европын бүхы ажалшадта профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн III конгрессэй уряалан хандаха тухай ВФТ-гэй генеральна секретарь Луи Сайянай оруулһан дурадхалые немецкэ делегаци халуунаар дэмжэнэ гэжэ тэрэ хэлээ.

Ажалшадай ябуулгануудай бата нэгэдэлэй түлөө бирманска прогрессивнэ профсоюзуудай федерациин тэмсэл тухай бирманска делегат Тан Нгум хөөрөө.

Чилиин ажалшадай единэ профсоюзна центрын секретарь В. Касамова чилийскэ ажалшадай байдалай түргэнөөр муудажа байһан тухай мэдээнүүдые харуулаа. Ажабайдалайнгаа условинуудые һайжаруулхын түлөө ажалшадай хамтаараа бата нэгэдэлтэйгээр тэмсэхэ ябадалай Чилидэ үргэн далайсатайгаар ябуулагдадаг боложо байһан тухай В. Касамова саашань хэлэһэн байна.

Цейлонско профсоюзуудай федерациин генеральна соведэй гэшүүн Хасан Санмугат үгэ хэлэхэдээ, Цейлонэй экономикодо англиийска монополинуудай булюу байдал эзэлжэ байдаг тухай тэмдэглэһэн байна. Англичанууд хадаа тус аралай сайн плантацинуудай 80 процентые ба каучугай плантацинуудай хахадынь шахууе мүнөө хүрэтэр эзэлжэ байдаг юм. Хариин фирмэнүүдэй эзэрхэжэ байдаг дээрэһээ Цейлоной экономико гүнзэгы кризистэ ороо. Тэрэнэй хойшолонгууд ажалшадай байдалые улам муудхаана.

Цейлонско ажалшадай тэмсэл тухай Хасан Санмугат саашань хөөрөө.

Нэрьемэ альгаташалгаар угтагдан Австриин хүдэлмэришэдэй организацинуудай делегаци конгрессэй зал соо оробо. Түрүүлэгшэ Н. М. Швернигтэ австрийска ажалшадһаа баглаа сэсэгүүдые ба бэлэгүүдые делегаци барюулһан байна.

Австрийска профсоюзуудай организацинуудай конгрессые амаршалһан бэшэгые австрийска профсоюзуудай нэгэдэлэй правлениин гэшүүн Хейниш уншаһан байна.

Н. М. Шверник харюугай үгэ хэлээ.

Үглөөнэй заседаниин түгэсхэл дээрэ Панамын ажалшадай федерациин түлөөлэгшэ Марта Матоморос үгэ хэлээ.

Октябриин 11-нэй үдэшын заседани

ВЕНА, октябриин 11. (ТАСС). Конгрессэй үдэшын заседанида Ален Ле Леап түрүүлэгшээр һууба.

Заседани дээрэ түрүүлжэ үгэ хэлэһэн Алжирай хүдэлмэришэдэй түлөөлэгшэ Андре Рюиз профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин программые ба ажал-ябуулгые Алжирай хүдэлмэришэн анги бүрин һайшаана гэжэ онсо тэмдэглээ.

Хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе бутаргаха һэдэлгэнүүдтэ эсэргүүсэн ажалшадай тэмсэжэ байһан тэмсэл тухай Рюиз тогтожо хэлэһэн байна. Мүнөө, гэжэ тэрэ хэлээ, хүдэлмэришэн ангиин байдалай муудажа, профсоюзна ба демократическа сүлөөгэй усадхагдажа, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ хабаадагшадые хатуугаар хэһээжэ байһан ябадал бусад шалтагаануудһаа гадна, бутаргалгын үзэл баримталагшадай тухиралгаар хэгдэнэ гэжэ хүдэлмэришэд бүри һайнаар мэдэрдэг боложо байна. Өөһэдыгөө сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ уласхоорондын бата нэгэдэлэй угаа ехэ удхашанартай байһые, профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин табиһан зорилгонуудые бэелүүлхын тулада бүхы ажалшадай хүсэлэл гаргаһанай ашаар, уласхоорондын энэ бата нэгэдэл туйлагдаха гэжэ хүдэлмэришэд ойлгоно.

Голландида «Маршаллай түсэбые» дэлгэрүүлһэнэй хойшолонгууд тухай Голландиин ажалшадай түлөөлэгшэ Брандсен хэлэһэн байна. «Экономическа туһаламжа» гэдэг манай ороние имагтал яаралтайгаар зэбсэглэхэ политикатай бүри нигтаар холбоно, тэрэнэй гаргашануудынь ажалшадай хүзүүн дээрэ бүрин тохогдоно, гэжэ Брандсен хэлээ.

Брандсенэй үгэ хэлэһэнэй һүүлээр советскэ профсоюзуудай делегациин хүтэлбэрилэгшэ Н. М. Швернигтэ үгэ үгтөө. Тэрэнэй трибунын дэргэдэ ерэхэдэнь конгрессэй делегадууд удаан альгаташалгаар угтаа.

Неругэй Бомбейдэ хэлэһэн үгэ

ДЕЛИ, октябриин 10. (ТАСС). «Хиндустан Таймс» гэжэ газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, «нюдэ балай» һуухагүй, харин Урда Корейн правительствын хэжэ байһан харюусалгагүй актнуудые буруушаахыень» Бомбейдэ болоһон митинг дээрэ премьер-министр Неру үгэ хэлэхэдээ ООН-эй командованиһаа эриһэн байна.

Демилитаризованно зонодо лисынмановецуудай хэһэн провокацинууд ба индийскэ сэрэгүүдтэ зэбсэгтэ добтолго эмхидхэхэбди гэжэ тэдэнэй хэдэг заналтанууд тухай хэлэхэ зуураа, Неру иигэжэ мэдүүлээ: «Дай хэхын тулада бидэнэр Корея руу ошоогүйбди. Бидэнэр ехэ буу зэбсэггүйгөөр ба танкнуудгүйгөөр тэндэ ошообди. Бидэнэр хоёр талын командованиин уряалаар өөһэдынгөө уялгануудые дүүргэхын тулада тэндэ ошообди». «Эблэрэлгэ баталһанай һүүлээр, — гэжэ Неру үргэлжэлүүлбэ, — дүрбэ хоноод байхада урда-кореецүүд хадаа 23 мянган сэрэгэй пленэйхидые намнан тараажа, эблэрэлгэ тухай хэлсээе муухайгаар эбдээ. Нейтральна гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн репатриацилгын талаар комиссида эдэ сэрэгэй пленэйхид дамжуулан үгтэхэ ёһотой байһан юм. Энэ ушар эшүүритэй байхаһаа гадна шууд буруушаагдаха зэргэтэй».

Французска компартиин нүлөөн ургана

ПАРИЖ, октябриин 11. (ТАСС). Бревиль городто (Шаранта департамент) болоһон муниципальна нэмэлтэ һунгалтада французска коммунистическэ партиин туйлаһан амжалтанууд тухай «Юманите» газетэ мэдээсэнэ. Голосованиин түрүүшын турта муниципальна соведэй гэшүүнээр коммунист Позле һунгагдаһан байна.

СССР-эй Науканууда[й] академиин зохёолнууд[ай] выставкэ Будапешт[дэ] нээгдэбэ

БУДАПЕШТ. октябриин [...] (ТАСС). Венгридэ үнгэр[...] байгаа номуудые харалгын [...] литэй дашарамдуулан совет[...] мой байшан ба М. Горьки[...] рэмжэтэ ородой номой биб[...] СССР-эй Наукануудай ака[...] зохёон гаргаһан номуудай вы[...] Будапештдэ эмхидхээ. Хэдэн [...] научна номууд ба элдэб эрд[...] талаар хэблэн гаргагдаһан ж[...] нууд выставкэ дээрэ таб[...] байна. Советскэ эрдэмтэдэй [...] һон аад, венгерскэ хэлэн [...] хэблэгдэһэн номууд, [...] скэ Арадай Республикын На[...] дай академиин зохёолнууд [...] выставкэдэ табигдаһан байна[...] грийн эрдэмтэд выставкые [...] һонирхон харана.

Хитадай Арадай Респуб[...] мэдэрхые Италиин олон [...] эринэ

РИМ, октябриин 11. (ТАС[С]) найрамдалай тала бари[...] хүдэлөөнэй Итальянска коми[...] дээсэл тунхаглаа. Бүхы Ита[...] тор митингнүүд ба суглаану[...] лоно. Тэрээндэ хабаадагшад [...] дай Арадай Республикые [...] хые эринэ гэжэ тус мэдээсэл[...] заагдана. Хитадтай худалда[...] маанай харилсаа хүгжөөхые [...] хадаг предприятинуудай эзэ[...] наймаашад үргэн олон хү[...] той хамта суглаануудта хаба[...]

Иимэ митингнүүд ба сугл[...] тусхайлбал, Туринда Вич[...] Верондо ба Ровигодо, Ми[...] Флоренцидэ, Перуджэдэ [...] үдэрнүүдтэ болоһон байна.

Уласхоорондын шатарай турнир

ЦЮРИХ, октябриин 12. (Т[АСС]). Дэлхэйн түрүү һуури эзэлхы[...] сэгшэдэй шатарай турнирай [...] хи тур үсэгэлдэр Цюрихтэ б[...]

Котов Решевскийтэй наада[...] партиингаа эхин дээрэ ехэ[...] шэшье һаа, позициин талаар [...] тээр булюу болоһон байгаа. [...] наар наадаһан дээрэһээ па[...] гаа тэг дунда советскэ гро[...] стер бүри булюу байдалтай [...] жо хэдэ хэдэн бэрхэтэй зорил[...] дые шиидхэхыень Реше[...] баадхаһан байха юм. Гэбэшье [...] шевский оролдосотойгоор ба[...] һайнаар хамгаалалга хэжэ[...] һарлалгын болотор тэнсүү ба[...] тай боложо шадаа. Удаань па[...] хойшолуулагдаһан байна.

Бронштейн Болеславскийтай [...] дахадаа өөрынгөө ехээр дур[...] хуушанай-индийскэ хамга[...] хэрэглэһэн байна. Зүгөөр, [...] эхилэлгые Болеславский му[...] һайнаар мэдэдэгынь элнтэ [...] Тиин тэрэ хадаа партиингаа [...] дээрэ һайн позицитай боложо [...] даа. Саашадаа бүришье орё[...] бэрхэшээлтэй тэмсэл болоһон [...] на. 5 час соо наадахадань хэ[...] шье булижа байһые мэдэхэ [...] байгаа. Мүнөө партинь хойш[...] лагдаа, тэмсэлынь үшөө хэ[...] үргэлжэлхэ байна.

Геллер Керестэй наадахадаа [...] тияа муугаар эхилжэ, ямарш[...] рэггүйгөөр хүбүүгээ табижа [...] удаань бэрхэтэй байдалда о[...] байна. Керес өөрынгөө булюу [...] далые шадамараар хэрэ[...] илалта туйлаа.

Штальберг Глигоричто шт[...] Эйве Тайманов хоёрой парти[...] сэлгээр дүүрэһэн байна. А[...] Петросян хоёр мүн тэнсээ. [...] Найдорф хоёрой парти тэн[...] байдалтайгаар хойшолуулагда[...]

Үсэгэлдэр оройшог эхилһэ[...] дохи турта Решевский Бол[...] скиие шүүһэн байгаа.

Үглөөдэр хойшолуулагдаһа[...] тинуудые үргэлжэлүүлэн наа[...] болохо юм. Тэрэ хадаа түр[...] таблица соо хабаадагшадай [...] лые тодорхойлхо арга олгохо[...] на.

Редакторай ор[...]
Д. Л. ЛОБСАН[...]

Мүнөөдэр кин[о] театрнууд[...]

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта— «[...] **Колосовский** (11 ба 12 ч. 30 м[...] лын саанахи шэнэ фильм (12, [...] 18, 20 ба 22 ч.), киножурнал «[...] **ная Сибирь»** № 35

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «15-л[...] **ний капитан»** (11 ба 13 ч.), ү[...] ханай үнгэтэ фильм «**Над** н[...] **рассвет»** (15, 17 ба 21 ч.), «Т[...] **годы»** (19 ба 23 ч.).

«ХРОНИКА» кинотеатрта—«Джу[...] (17, 20 ч. 30 м. ба 22 ч. 30 м[...] кументальна үнгэтэ шэнэ фильм [...] **ководство в СССР.** (18 ч. 30 м.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора— 7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10.17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности — 4-52, мест. информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00651. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.